

NYÍLT INTERPELLÁCIÓ
A BELÜGYMINISZTER ÚRHOZ,
A MAGYARORSZÁGI
SZABADKÖMŰVESSÉG
ÁLLAM- ÉS TÁRSADALOM-
FELFORGATÓ TÖREKVÉSEI ÜGYÉBEN

ÍRTA

MIKLÓSSY ISTVÁN

ÁLL. FŐGIMN. TANÁR

BUDAPEST
STEPHANEUM NYOMDA R. T.
1912.

ELŐSZÓ.

Midőn a nagy nyilvánosság előtt fordulok jelen dolgozattal – állami és társadalmi életünk óréhez, dolgozattal kettős célt tűztem ki magam elé.

Egyik célom az, hogy a múlt év végén megjelent könyvem folytatásaképp, jegyzőkönyvszerű szabadkőműves jelentések alapján, föltárjam azokat a mesterkedéseket, amelyekkel a magyarországi szabadkőművesség, minden «profán» magyar állampolgárt méltán megbotránkozthat.

Másik, tulajdonképeni főcélom pedig az, hogy az alvó keresztény magyarságot, a magyarországi szabadkőművességben rejelő nemzeti veszedelemmel szemben tette serkentsem. Semmit sem tettünk még akkor, ha a veszedelmet csak épen tudomásul vesszük! Hiszen, hogy a szabadkőművesség grasszálása, *«állami és társadalmi rendünk»* szándékolt *«összerombolásáig»* fejlődhetett, ennek a körülménynek is, csak épen a magyar társadalom aluszékonytsága az oka. Legyünk hát résen! Állami és társadalmi rendünk megóvása tetteket kivan immár a magyar társadalomtól!

Budapest, 1912. május hó 10.

A szabadkőművesség állam- és társadalomfölforgató törekvései a régebbi múltban.

(Adalék az osztrák és magyar szabadkőművesség történetéhez.)

A magyar társadalom, a legújabb időkig, alig méltatta figyelmére a szabadkőművesség titokzatos működését. A szabadkőművességről szóló irodalmi termékek hiánya ugyanis, szinte lehetetlenné tette e tekintetben a pontos tájékozódást. Amit a szabadkőművességről tudunk, mindaz, majdnem kizárólag, szabadkőműves írók egyoldalú, palástoló írásaiból került felszínre «Profán» részről csak legújabban fordult a figyelem a szabadkőművesség aknamunkája felé. Alig egy éve annak, hogy a parlamentben, a magyar sajtó egy részében, továbbá brosúrákban a magyarországi szabadkőművesség veszedelmes működése szóba került. Az egymásután következő leleplezések nyomán meg is változott hirtelenében a magyar társadalom véleménye a szabadkőművességről. Meggyőződhattünk róla, hogy mindaz, amit a szabadkőműves forrásból eredő híresztelések a szabadkőművességben szépnek, jónak, igaznak mondtak, mindaz a leg-rútabb, a leggonoszabb és leghazugabb félrevezetés. A leleplezések nyomán meggyőződhattünk róla, hogy mindenütt, ahol szabadkőműves írók a «szeretetről», az «építésről» a «türelemről» beszélnek, ott részükről mindenütt a gyűlölet, a rombolás, a féktelen türelmetlenség tényeivel találkoztunk.

Az egyik mostanában megjêenf szabadkőműves védelmi iratban azt olvasom, hogy a szabadkőművesség az állami élet legfőbb támasza. Mi sem természetesebb ilyen körülmények közt, mint az, hogy ezen állításnak is épen az ellenkezőjét bizonyíthajuk.

Megdöbentô tudat, hogy állami életünk keretén belül olyan szervek, illetve egyesületek mûködhetnek intézményszerûleg és látszólag a törvény oltalma alatt, amelyek nyíltan hír-

detik, hogy céljuk: a mai *állami és társadalmi* élet kereteinek összerombolása. Midőn a magyarországi szabadkőművesség állam- és társadalomfölgörgető törekvéseinek bizonyítását föladatul tűztük ki magunknak, a kérdés pontos megismerése céljából, a történelmi szálak nyomán, vissza kell mennünk a régebbi múltba, amikor, ugyancsak államfölgörgető üzelmek miatt, kérelhetetlen üldözés és eltiprás volt a szabadkőművesség osztályrésze. És itt is, ezen kérdés tárgyalásánál is, ép úgy, mint «A szabadkőművesség önleplezése» című könyvemben, olyan forrásokat használok föl és olyan módszert követek, amelyek együttesen és eleve kizárják azt, hogy bármelyik csürni-csavarni akaró szabadkőműves megcáfoljon. Nem «profán» művekre, hanem *kizárólag* szabadkőműves iratokra és hivatalos jellegű szabadkőműves jegyzőkönyvekre támaszkodom.¹ Önönmagukat az álarcos páholylovagok csak meg nem cáfolják!

A magyarországi szabadkőművesség állam- és társadalomfölgörgető törekvései szorosán kapcsolódnak oda, az osztrák szabadkőművességnek hasonló irányú törekvéseihez. Már Mária Terézia – akinek uralkodása idejére esik az első bécsi páholy keletkezése – fölismerte a szabadkőművesség veszedelmes irányát. És ámbár férje, Ferenc császár, nem szerzett érvényt XII. Kelemen pápa kiadott bullájának (1788. ápr. 28.) – amelyben egyházi átokkal sújtja a szabadkőműveket – mégis utolérte az osztrák szabadkőműveseket a hatalom megtorló keze. Az igazságszolgáltatás Prágában csapott le először az osztrák szabadkőművességre. A prágai páholy alapítója és vezetője, gróf Sporck Ferenc, «*állam- és egyházellenes izgatás*» miatt hét teljes éven át börtönben sínylette meg szabadkőművesi tevékenységét. És ámbár később gróf Sporck kegyelmet kapott, a prágai páholy tagjaira mégis a gyötrődés napjai következtek. A páholy

¹ A jelen első fejezetet a következő szabadkőműves forrásművek alapján állítottam össze: «Der erste Freimaurer auf dem Throne.» Historische Studie von Heinrich Glücksmann. Budapest, 1904. – «A szabadkőművesség.» Írta: Arató Frigyes. Budapest, 1902. – «Kazinczy Ferencz mint szabadkőműves.» Emlékezés.

vezetésében Paradis Frigyes gróf lett Sporck utódja. Gróf Paradis is belevitte «a politikát a szentélybe». Saját uralkodója ellen, féktelen izgatással dolgozott azon, hogy Csehországot, a bajor Károly Albrecht kezére játssza át. Terve fényesen sikerült is, amennyiben a cseh nemesség legtekintélyesebb része, a páholybeli összeesküvők közé tartozott. Károly Albrechtet tényleg császárrá koronázták. Hamarosan elhagyta azonban a páholyment szerencséje. Az összeesküvő páholy mesternek sietve kellett menekülnie Csehországból. Cinkostársait is hamarosan utóí-érte a végzet. A sikerült államcsíny kipattanása után, futva menekültek hazájukból. Ferenc császár, «akinek legsajátosabb uralkodói érdekei...» «ily hazafiatlanul veszélyeztetve voltak», mindamellett megkönyörült az összeesküvőkön. Sőt, császári nejjénél kieszközölte, birtokaik és személyes szabadságuk további élvezetét is. Csak épen a császári tanácsos, David Károly «testvér» nem kapta vissza szabadságát. Ő volt ugyanis az, aki az uralkodóház elleni izgatást, az állampolgárok legszélesebb köréig terjesztette ki. Őt, az igazságszolgáltatás, eredetileg halálra ítélte, ámbar a császári kegyelem életfogytiglani börtönre változtatta át a halálos ítéletet, sőt későbbben a börtönből is kiszabadította.

Ehhez az egész történelmi tényhez szabadkőműves forrásunk a következőket jegyzi meg: «Hogy a testvérek ilyen eltévelyedése és az ilyen történelmi tények tápot adtak a szabadkőművesség állandó meggyanúsításának – az mélyen elszomorító». Mi a szabadkőművességre csak épen jellemzőnek tartjuk ezt az egész történelmi tény.

Ilyen körülmények közt nem csoda, ha a császárnő – szabadkőműves-pártoló férjével szemben – a szabadkőművesség működésének megszüntetését óhajtotta. A császárnő trónja amúgyis ezer veszedelem közepette ingott jobbra-balra. Aggasztó tudattal gondolhatott csak – ilyen zilált viszonyok közt – arra a szabadkőművességre, amely az összeesküvésnek és tróndöntésnek egyszer már oly félreérthetetlen jelét adta. Tényleg, későbbben is arról győződhetett meg, hogy a szabadkőműves szövetség «vallás- és államellenes» törekvéseket táplál. XIV. Benedek pápa is fölismerte a szabadkőművességben rejlő veszedelmet. 1751-ben ő is kiadta ellenük bulláját. II. Frigyes és Ferenc

császár szabadkőműves-pártolását akarta vele ellensúlyozni. És Ámbár Ferenc császár ismét megakadályozta a pápa bullájának Ausztriában és Magyarországon való kihirdetését, a császárnőre mégis csak mély hatást tett a bulla. Történt ugyanis, hogy francia hatás alatt Wienben is páholy alakult, amely «radi-kális kommunista» tagjaira nézve, de általában is, titokban hirdette a vagyonszövetséget. A páholy titkos működésének fölfedezése után, végre 1764-ben kitiltotta a császárnő az osztrák államokból a szabadkőműveséget.

Mária Terézia halála után sem fordult jobbra a titokban lappangó szabadkőműveség sorsa. József császár idejében ugyancsak felszínre került a titkos páholyokban, a császári hatalom irányításának vágya. «Ez ellen – mondja szabadkőműves forrásunk – nemcsak a császárnak, hanem magának a szabadkőműveségnek is föl kellett vennie a küzdelmet.» Ennek a közbelépésnek azután megvolt az az eredménye, hogy József császár, 1785. december 11-én kibocsátott rendeletében, a szabadkőműveség fölött való felügyeletet az eddiginél még szigorúbbá tette. Ámbár a páholyok alapítását föltétlenül – az országos kormány székhelyein – megengedte.

Lipót rövid uralkodása sem kedvezhetett az osztrák szabadkőműveségnek. Lipót halála után pedig, nevezetesen Ferenc uralkodása alatt, végleg elszunnyadt a páholyoknak rejtelmesen pislákoló fénye. Az eddigi szabadelvű kormányokat erélyes, a lappangó forradalmi eszmék révén nagyon is jogosult policiális kormány váltotta föl. Az új császár meggyőződött róla, hogy a francia forradalom, amelynek 1793-ban rokonai, a francia királyné és férje, áldozatul estek, a szabadkőműveség műve volt. Sőt megrögződött a gyanú, hogy a titokban munkálkodó osztrák páholyok is forradalmi szervezetek, amelyek az osztrák trón feldöntésére irányulnak. A kormány mind jobban és jobban firtatta a forradalmi páholyok dolgait, míglen ezek, a rájuk bekövetkezendő veszedelem elhárítása végett beszüntették működésüket. Az 1797-ik évben aztán, a kormányhatalom, a páholyok államfölforgató üzelmeire való tekintetből, be is tiltotta a páholyok működését és az egész szövetséget föloszlatta.

Közben, a francia forradalom, Európa-szerte érezte hatását. A francia konvent, Európa több államában, titkos társaságok alapításával szervezte a forradalmat. Ennek a titkos aknamunkának Parisban a jakobinusok klubja volt a központja. Itt szemelték ki azon férfiakat, akiket idegen országokban, a titkos társaságok megalakítására alkalmasaknak találtak. A forradalmi eszméknek Magyarországon való terjesztésére a klub Martinovicsot szemelte ki. Ő, 1794-ben a megbízást el is fogadta, sőt a társaság tagjainak toborzását tényleg meg is Kezdette.

A francia forradalmi eszmék terjesztésére Martinovics két titkos társaságot alapított. Számukra írta meg «Az ember és a polgár kátéja» című művét. A forradalmi mű szerint, a nép, mint a főhatalom letéteményese, eltörölheti a királyságot, sőt kötelessége is azt megcselekedni. A Martinovics-féle titkos társaságnak az volt a célja, hogy amint az elvbarátok száma 250 ezerre fölszaporodik, rögtön megkezdji – a francia forradalom mintájára – az állami és társadalmi rend fölforgatását. A kormány természetesen nem hunyhatott szemet, a folyamatban lévő összeesküvés előtt. Martinovicsot csakhamar többedmagával elfogták. «Az államveszélyes férfiúval»¹ együtt, börtönbe kerültek a szabadkőműves összeesküvők is, számszerint 75-en. Az elfogás 1794. július 23-án történt, 1795. ápr. 20-án pedig befejeződött a vizsgálat, amelynek alapján nyilvánvalóvá vált, hogy: Martinovicsnak, *«mint a királyi méltóság és közjó ellen irányzott összeesküvés fejének»* – az volt célja, hogy a királyt a trónról megfossa és a népet fölláztassa.

Ilyen körülmények közt jelent meg, 1795. július 11-ikén, a PálíFy Károly magyar udvari kancellár által ellenjegyzett királyi parancs, amely a «közjólétre» való hivatkozással a titkos társulatokat, nevezetesen pedig a szabadkőműves páholyokat, veszedelmes működésükre való tekintetből, felfüggesztette. Meghagyta egyszersmind a királyi parancs, hogy a kormányiszékek elnökei szigorúan ügyeljének a királyi meghagyás teljesítésére.

Ilyen előzmények, az ilyen állam- és társadalomfölgorgató

¹ Szabadkőműves forrásunk mondja ilyenek, tehát nem holmi «profán» irat!

törekvések tették szükségessé, a szabadkőműves páholyoknak úgy Ausztriában, mint Magyarországon való gyökeres kiirtását.

Ausztriában tényleg még napjainkban sem engedik meg a szabadkőművesség működését. Nálunk, sajnos, e tekintetben másképen áll a dolog. A szabadkőművesség ellen irányuló intézkedéseknek nálunk, csak a múlt század hatvanas éveitől volt fogadtatjuk.

Szabadságharcunk kezdetén, 1848 elején, történt ugyan Pesten, Thoma M. Ágoston kezdeményezésére, páholyalakításra kísérlet; ezt a kísérletet azonban, szabadságharcok leveretése után, 1849-ben, a hatalom teljesen megsemmisítette.

Sokszor hallja az ember, a közbeszédben, hogy ebben az időben, történelmünk nagy alakja, Kossuth Lajos is szabadkőműves volt. Nos, Kossuth Lajos, az 1848-iki páholyoknak nem volt tagja! Hiszen szabadságharcunk nem összeesküvés nem is bujkáló és gyáva férfiak titkos hősködése volt. Szabadságharcunk a haza hú fiainak nyílt, férfias és bátor harca volt; olyan aminőt csak lovagias nemzetek szoktak ellenfelükkel nyíltan és becsületesen megvívni. Ezt a harcot nem titkos konventek nem titokban lázadó, szájas emberek készítették elő, hanem az «ész nemzetnek becsületos és nyílt szabadságszeretete hívta életre. Az ilyen nyílt küzdelemben nem szorul rá, sem a nép vezére de egyetlen állampolgár sem, a titkos páholyok suttymban végzett aknamunkájára. Bizonyára ilyes motívumok készítették Kossuth Lajost arra, hogy az 1848-ban megalakult különben *teljesen német színezettel bíró* – magyarországi páholyba nem lépett be.

Az 1848-ik évtől kezdve egészen 1861-ig nem is történt Magyarországon páholyalakításra kísérlet. Az tény ugyan, hogy emigráns nagyjaink közül többen (sőt Amerikában Kossuth is), tagjai lettek egy-egy külföldi páholyoknak. Ne feledjék azonban azok a szabadkőművesek, akik ezzel a ténnyel csak azért kérkednek, hogy a nagy, történelmi nevek révén, rájuk és ügyükre is, némi bizalomgerjesztő fény háramoljon – hogy történelmi nagyjaink ettől a lépésüktől, külföldi összeköttetésük révén nemzeti szabadságunknak és alkotmányos életünknek *helyreállítását* remélték. A legnemesebb hazafias motívum vezérelte

őket a külföldi páholyokba, nem pedig holmi bujkáló vakondok-természet, amely az állami és társadalmi rend fölforgatását célozta. Ellenkezőleg, összeköttetésüket, 900 éves alkotmányos állami életünk *helyreállítására* akarták fölhasználni.

Szabadságharcunk leveretése óta egészen 1861-ig nem alakult páholy hazánkban. Az ekkor alakult «Szent István» nevű páholyt is, az 1861-iki országgyűlés fölосzlatása után, betiltotta a rendőrség. Ezen évtől kezdve majd minden évben kértek a szabadkőművesek hol a bécsi központi kormánytól, hol a pesti rendőrfőnöktől páholyalakításra engedélyt. Próbálgatásaik azonban 1868-ig eredménytelenek maradtak. Ekkor azonban báró Wenckheim Béla, az akkori belügyminiszter – a bemutatott szimbolikus szervezeti szabályzat alapján – megadta nekik a páholyalakításra szóló engedélyt. Ezen időtől fogva napjainkig megszakítás nélkül működik a magyarországi szabadkőművesség.

Ezen előrebocsájtás után egészen nyilvánvaló, hogy úgy Ausztriában, valamint – szabadságharcunk idejéig – hazánkban is, a szabadkőművesség, mint államfölforgató és forradalmi szervezet jelent meg a történelem színpadán.

Eredeti szabadkőműves forrásművek alapján állapítottuk meg, hogy az első prágai páholy működése, továbbá, hogy a gróf Sporck, a gróf Paradis szereplése az állam és trón ellen irányult. Rámutattunk arra a körülményre, hogy 1793-ban a francia királyné és férje, a szabadkőművesség áldozata lett. Rámutattunk arra, hogy Mária Terézia, úgyszintén utódai is, mindig az állam és társadalom érdekére való tekintetből tiltották be a páholyok működését. A régebbi magyarországi szabadkőművességre vonatkozóan is, szabadkőműves – tehát bizonyára nem elfogult, avagy előítéletes – forrás alapján mutattuk ki, hogy működése a trón ellen irányult. Hiszen szabadkőműves forrásunk maga mondja, hogy Martinovicot, «mint a királyi méltóság és a közjó ellen irányzott összeesküvésnek» fejét – azért Ítélték halálra, mert a szervezés alatt álló szabadkőművességgel az volt «célja», hogy «a királyt a tróntól megfossa». Ilyen körülmények közt nyilvánvaló, hogy a szabadkőművesség múltjában sötét és veszedelmes árnyak húzódnak végig. Lázítás és lázadás jelzi a szabadkőművesség történelmi szereplését...

A magyarországi szabadkőművesség állam- és társadalomfelforgató törekvései jelen napjainkban.

1868 óta, amióta a szabadkőművesség hazánkban létalapot nyert, egyértelműleg azt állítják a páholyok, hogy «a szabadkőművesség filozofikus, filantropikus és progresszív intézmény». A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy «alkotmánya» is csak ilyen általánosságban körvonalazza a szabadkőművesség irányát. Legfeljebb azt teszi hozzá az idézethez, hogy a páholyok vallási és politikai kérdéssel nem foglalkozhatnak. Ezen tilalom ellenére, «A szabadkőművesség önleplezése» című könyvemben, a szabadkőművesség hivatalos jellegű jelentései alapján ezt részletesen kimutattam: a magyarországi páholyok túlnyomó része mégis politizál, azonkívül vallási kérdésekkel is foglalkozik, amennyiben a vallásrombolásból még virtust is csinál. Egy másik fejezetben pedig, «A szabadkőművesség mint a militarizmus és a trón ellensége» címűben, hivatkoztam azokra a szabadkőműves eredetű írásokra és adatokra, amelyek azt bizonyítják, hogy a szabadkőművesség működése a militarizmusra és a trónra nézve is veszedelmes.

Könyvem megjelenése óta olyan adatoknak jutottam birtokába, amelyek immár azt is bizonyítják, hogy a magyarországi szabadkőművesség, *állami és társadalmi életünk egész rendszerére* veszedelmes. A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy «alkotmányát» forgatva, hiába kutattam benne olyan pont után, amely a szabadkőművességnek megengedné, hogy azt vallja magáról, hogy *«merő opposíció (!) gyanánt a profán állami és társadalmi rendszerrel szemben egészen elütő, új és önálló állami rendszert képvisel»*. Kerestem a szabadkőművesek alkotmányában azt a pontot, amely megengedi nekik, hogy így beszéljenek: *«Igenis összeesküszünk ez ellen a rend ellen»*. «Amennyi erőt a V. E. N. E.¹ belénk oltott, annyi erővel küzdünk az összerombolásán...» (Kelet 1911. szeptember.)

Nem tudom, hogy ez a beszéd a szabadkőművesség «alkot-

¹ A Világegyetem Nagy Építőmestere.

mányában» megjelölt *filozofikus, filantropikus, avagy progresszív* irányába kapcsolódik-e bele. Azt hiszem egyikbe se. Azt azonban tudom, hogy az a szövetség vagy egyesület, amely a fennálló «*állami és társadalmi rendszerrel szemben egészen elűtő, új és önálló állami rendszert képvisel*; amely szövetség, vagy egyesület *az ellen a rend ellene*, tehát a jelenleg létező társadalmi rend ellen *összeesküszik* és küzd ezen rend «*összerombolásán*» – az csakis *forradalmi, állam- és társadalomfel forgató* szövetség lehet.

A jelenlegi belügyminiszter úr tisztelt előde, egy évvé ezelőtt jelentette ki a magyar parlament színe előtt, egy, a szabadkőművesség ügyében hozzá intézett beszédre válaszképpen, hogy a magyarországi szabadkőművesség működésében semmi kifogásolnivaló nem konstatálható. A jelenlegi belügyminiszter úr előde, kétségkívül nem tudta, hogy a szabadkőművesség vallásromboló és politikai iránya minden kétséget kizáróan konkrété konstatálható. Mert minden más egyébtől eltekintve, már magában véve az a körülmény, hogy a páholyokban politikai és vallásügyi, helyesebben vallásromboló kérdéseket vitatnak meg – elegendő okot képez, a szabadkőművesség működésének betiltására nézve.

Erre az egész dologra vonatkozóan a Kelet 1911. júniusi száma azt írja, hogy: «Kaptak ugyan később választ a klerikális lovagok a miniszterelnöktől, mint belügyminisztertől, ezt azonban alig teszik ki ablakukba bokrétának, míg viszont a kormányelnök ezen nyilatkozatával úgy finom ízlésének, valamint minden elismerésreméltó törvény tiszteletének igazán fényes tanújelét adta». Helyes. A fönti dologra nézve nem szándékom sem a volt miniszterelnök úrral, sem pedig a Kelettel, mint a M. S. Nagypáholy «hivatalos közlönyével» vitatkozni. Annak megvitatása, hogy a parlamentben a szabadkőművesség ellen felhozott tárgyi okok, ellene szólnak-e a szabadkőművesség alapszabályszerű működésének, a belügyminiszteri kimondott ítélet után úgyis meddő vita volna. Egészen más, sokkal súlyosabb, konkrét argumentumokkal fordulok azonban a nagy nyilvánosság előtt, a jelenlegi belügyminiszter úrhoz, amelyekkel azt szándékozom bizonyítani, hogy a magyarországi úgynevezett radi-

kális szabadkőművesség, úgy az állami, valamint a létező társadalmi rendre, fölötte veszedelmes.

Dolgozatom első fejezetében történelmi tények és szabadkőműves források alapján mutattam rá arra a körülményre hogy a régebbi történelmi múltban, igen sokszor mutatta ki a szabadkőművesség, abbeli törekvését, hogy az épen fennálló állami és társadalmi rendet alapjaiban felforgassa. Jelen napjainkban is fényes jelét adta a szabadkőművesség annak, hogy az állami és társadalmi rend teljes felforgatásának szándéka és gondolata kedves szórakozásai közé tartozik. A Kelet 1910. novemberi száma szerint ugyanis, a Martinovics-páholy 1910. október 21-én tartott munkáján, «Diner-Dénes József testvér, a szabadgondolkodók Brüsszelben tartott nemzetközi kongresszusáról tett jelentést». «Előadó nem árul el titkot, ha elmondja, hogy *a portugál események* első számai itt szövődtek...» A portugál királyságot, tényleg, a szabadkőműves szellemben kormányzott köztársaság; a portugál királyt, a szabadkőműves szellemű köztársasági kormány váltotta fel – talán csak azért, mert a szabadkőművesség céljainak, a monarchikus «*állami* és társadalmi rendszerrel szemben» az ettől «egészen elütő, új» államforma, a köztársasági, jobban megfelel. Ezt az utóbbi körülményt a Progressió 1910. szeptember 15-iki számából következtethetjük. Benne, «A brüsszeli szabadkőműves-kongresszus» cím alatt ugyanis azt olvashatjuk, hogy ezen kongresszuson, a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy, Hevesi Józseffel képviseltette magát. Nyilván ő közli az egyik portugál szónok beszédéből, hogy; «Ha az egyház még túlhatalmas» t, i. Portugáliában, «csakis a *monarchia* főnnállásának köszönheti erejét». Való igaz, hogy ezekből a citátumokból, az arra vonatkozó alapos sejtéseknél, hogy a szabadkőművesség céljainak a köztársasági államforma a monarchikus államformánál jobban felel meg, több pozitívumot alig kaphatunk. Elvégre mi, a szabadkőművesség által előkészített és végrehajtott portugál eseményeket sem tekinthetjük perdöntő bizonyítékoknak arra nézve, hogy velük a magyarországi szabadkőművességnek antimonarchikus, tehát államfelforgató törekvéseit bizonyítsuk. Ámbár maga az a körülmény, hogy a szabadkőművesség nem pusztán egy-egy országra kiterjedő

izolált szövetség, hanem, amint ők maguk mondják: «világszövetség», mondom, ez a körülmény is implicite magában rejti azt az okot, hogy mi, monarchikus országunkban, gyanús szemmel nézzük a szabadkőművességnek grasszálását. Nos, a pusztán gyanúnál sokkal több az, ami bennünket a belügyminiszter úrhoz intézett interpellációnk megtételére késztet. Erre nézve konkrét tárgyi okaink a következők:

A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy hivatalos közlönye, a *Kelet* írja, 1911. júliusi számában, hogy:

«sokan vannak, akik a szabadkőművességben javító intézményt látnak. Némely iratunkból is néha az a felfogás látszik kicsillanni, hogy a szabadkőművesség célja, a profán egyéneket s a profán társadalmat megjavítani, korrigálni, mintegy eltüntetni a felületről a hibákat. Ezzel vág össze az a tény is, hogy a páholyok működése sokáig a jótékonyásban, a karitatív tevékenységben merült ki. De meggyőződésem és összes forrásaink tanúsága szerint ez a szabadkőművességnek durva félreértése. A szabadkőművesség nem a profán társadalom kedvéért van, mint a jótékony egyletek. Nem a profán társadalom bajait akarja meggyógyítani. *Hanem merő opposzió gyanánt a profán állami és társadalmi rendszerrel szemben egészen elütő, új és önálló állami rendszert képvisel...* Nem a profán állami és társadalmi rendszert akarja tehát megfoltozni, hanem az embereket ebből ki- és a saját rendszerébe felemelni célja a szabadkőművességnek».

Egészen világos tehát, hogy a szabadkőművesség az ő céljait nem a mai «profán», tehát nem a mai tényleg létező állami és társadalmi rendszeren belül akarja elérni; nem is a mai profán, tehát nem is a mi tényleg fennálló társadalmi bajainkat akarja meggyógyítani, hanem «merő *opposzió gyanánt*», a profán, tehát a manap tényleg létező «*állami és társadalmi rendszerrel szemben egészen elütő*», új és önálló «*állami rendszert képvisel*». Sőt, egészen világosan és minden két-

értelműséget kizáróan azt mondja a Kelet, hogy a szabadkőművesség célja az, hogy az embereket a «profán», tehát a mai «állami és társadalmi» rendszerből kiemelje és őket a *szabadkőművességnek* – a maitól *degeszen elütő* – «állami» rendszerébe vezesse be.

A Kelet 10-ik száma (1911. szeptember) ezeket mondja a szabadkőművesség céljairól:

«nem vagyunk olyan koldusok sem, hogy... nem tervezünk *többet*, mint filléreinkkel egyesek nyomorúságának az enyhítését. *Ha csak ez volna célunk, akkor semmi szükségünk sem volna a titokzatosságra*, akkor azokat a filléreket, amelyek rendelkezésünkre állanak, nyilvánosan és kérkedően dobhatnók a nagy tengerbe, mint annyi ezer meg ezer különféle jótékonyági intézmény. Ám mi, nem a felületen akarunk gyógyítani a kuruzslás alamizsnáival, hanem a gyökerekből akarjuk a rothadást kipusztítani. *Egy új társadalmi rendnek* a fundamentumát építgetjük ... Szükségünk van a *titokzatosságra*, mert ennek a varázsa hatványozza összetartásunkat s így erőnket s mert *a régi rend konok őrei* és féltékeny hatalmai kéjes örömmel és megriadt elszántsággal üldözik az új élet alapozóit. Csak ezért van szükségünk a titokzatosság... leplére».

Majd így folytatja a Kelet:

«*Összeesküvők vagyunk. Naponként újra meg újra szent hittel és dacos keserűséggel esküszünk össze ez ellen a társadalmi rend ellen... Igenis, összeesküszünk ez ellen a rend ellen s amennyi erőt a V. E. N. É. belénk oltott, annyi erővel küzdünk az összerombolásán...»*

Nem az én feladatom, hogy az itt idézetteket kapcsolatba hozzam törvénykönyvünk valamelyik tiltó paragrafusával.

Hazafias meggyőződésem, állami és társadalmi rendünknek mély tisztelete azonban feladatomná tesz és állampolgári kötelességérzetem fel is jogosít rá, hogy *a nagy nyilvánosság*

előtt kérdezzem meg főnálló állami és társadalmi rendünk legfőbb őrét, a tisztelt miniszterelnököt, *mint belügyminisztert*, hogy hogyan lehetséges az, hogy hazánkban, mint alkotmányos országban, olyan szervezet működik a törvény oltalma és felügyelete alatt, amely szervezet, a ma főnálló «*állami és társadalmi rend*» «*összerombolására*» «*összeesküszik*»?

«A magyar közigazgatási jog kézikönyve» szerint (írta: dr. Kmetty Károly, a magyar közjog tanára): «az egyleti tevékenység felöleli az egyes embernek, társadalomnak, államnak is életérdekeit, szükségleteit». Kérem most már, hogy a szabadkőművesség egyleti tevékenysége az egyes embernek, a társadalomnak, avagy talán az államnak életérdekét öleli-e fel akkor, amikor «*az ellen a társadalmi rend ellen*» és a «*profán állami rendszer*» *ellen* «*összeesküszik*»? Szerintem a] szabadkőművesség jelzett egyleti tevékenysége a megengedhetőség körén kívül esik.

A magyarországi szabadkőművesség, mint egyesület, a «Magyarországi Symbolikus Nagypáholy» címet vette föl. A M. S. N. alapszabályainak 2. §-a szerint: «A szabadkőművesség filozofikus, filantropikus és progresszív intézmény»).

«Célja a közerkölcsiség, művelődés és felebaráti szeretet terjesztése és a jótékonyág gyakorlása.»

«A szabadkőművesség kizár köréből minden politikai és vallási kérdést és tagjait a hazai törvények tiszteletbentartására kötelezi.»

Nos, azt hiszem, hogy akkor, amikor a szabadkőművesség, a jelenlegitől «*egészen elütő*» állami és társadalmi rendszer kérdésével, mint tulajdonképeni szabadkőművesi céllal foglalkozik, akkor a legjelentősebb közjogi kérdést taglalja. De nem állok meg annak egyszerű konstatálásánál, hogy a magyarországi szabadkőművesség közjogi, politikai kérdésekkel foglalkozik.

Az olyan társulat vagy egyesület, amely a létező állami és társadalmi rend *összerombolására összeesküszik, az egyszersmind az államra és a fennálló társadalmi rendre veszedelmes és meg nem tűrhető politikai ténykedést fejt ki!* Alkotmányos állami és társadalmi rendünk őre – a belügyminiszter úr – bizonyára nem tűrheti meg az olyan egyesületet vagy társulatot, amely

alapszabályainak egyenes tilalma ellenére politikai, még pedig *az állami és társadalmi rendre veszedelmes*, annak fönállását és létét összerombolással fenyegető, politikai kérdésekkel foglalkozik. Ezek után bizonyára nem is mondhatja azt, amit előde a parlamentben hangoztatott, hogy: a szabadkőművesség működésében nincsen semmi kifogásolható. Avagy talán az állami és társadalmi rend felforgatására való törekvés sem volna a szabadkőművességben kifogásolható? Nem hisszük, hogy a belügyminiszter úr, a magyar társadalom nyugalmára való tekintetből, gyors és erélyes intézkedéssel, útját ne állná, a fönálló állami és társadalmi rend összerombolására irányuló szabadkőműves anarchiának.

Ezek után még valamit. Ha a fenti, idézett passzusokat «a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy hivatalos közlönye»-nek csak egy egyszerű cikkéből idéztem volna, úgy akkor is aggasztó és veszedelmes tünetet szögeztem volna le a nyilvánosság előtt. Elvégre a Kelet, mint a magyarországi szabadkőművesség «hivatalos közlönye», nem tükröztethet vissza más szellemet, mint egyedül a szabadkőművességét. Tehát még ebben az esetben is, a belőle vett idézeteket, a magyarországi szabadkőművességre feltétlenül jellemzőeknek kellene tartanunk. De nem így áll a dolog.

A szóban forgó idézetek nem pusztán a Kelet egyik vagy másik cikkéből valók. Hanem: Az első idézet, azon «*oktató munkából*» való, amelyet Vas Béla testvér tartott a lugosi *a Dél* című páholyban (Lásd a Kelet, 1911. júliusi, 9. számát a 250. oldalon.) A második idézet pedig a kolozsvári «*Unió*» páholy *neofitáihoz* intézett azon «*Üdvözlő beszéd*»-ből való, amelyet I. I. szónok-testvér, az 1911. ápr. 4-iki *a fölvételi munkán*) mondott el.

A dolognak tehát különös súlyt ad az a körülmény, hogy a nevezett «páholyok *formális ülésén*, azok «oktató», illetve «fölvételi» munkáján hangzottak el az inkriminált passzusok. Kitűnik ez abból a körülményből is, hogy a Vas Béla «testvér» beszéde így kezdődik: «*Főmester testvéri Testvérek! Benjamin testvéreink oktatását akarván folytatni, a páholyról kell szólnunk*» – az I. I. «testvér» beszéde pedig így: «*Testvéreim!...*»

Ilyeténképpen tehát minden kétséget kizáró módon döntöttük el, hogy a nevezett két páholyban, azoknak *egyesületi tevékenysége* közben, szabadkőműves *gyülekezet előtt* és annak jelenlétében tartottak olyan beszédeket, amelyekben – expressis verbis – arra oktatták ki a neofitákat, hogy a *szabadkőművesség* «*a profán állami és társadalmi rendszerrel szembeni, ((merő opposzió gyanánt), »egészen elütő, új és önálló állami rendszert képvisel.*» Ilyen körülmények közt mondotta az egyik szabadkőműves, hogy: «*Naponként újra meg újra, szent hittel és dacos keserűséggel esküszünk össze ez ellen a társadalmi rend ellen*»; ilyen körülmények közt mondotta ugyanaz a szabadkőműves, hogy: «*Igenis összeesküszünk ez ellen a rend ellen s amennyi erőt a V. E. N. É. belénk oltott, annyi erővel küzdünk az összerombolásán*».

Ezek után, a magyar nyilvánosság előtt kérdem a tisztelt belügyminiszter úrtól, hogy a nevezett páholyoknak jelzett tevékenysége, összeegyeztethető-e a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy azon alapszabályával, amelynek 2-ik §-át fönnebb idéztem? A felelet kétségkívül csakis tagadó lehet, mert a jelzett tevékenység sem filozofikus, sem filantropikus, sem progresszív tevékenység. Ha valamely egyesület, a fennálló *((állami és társadalmi)* rend «*összerombolásán*» «*küzd*» – úgy annak az egyesületnek tevékenysége egyszerűen: *anarchisztikus tevékenység*. Az ilyen egyesületi tevékenykedést pedig továbbra is megtűrni, annyi volna, mint a fönnálló állami és társadalmi rend megóvásával nem törődni.

Az inkriminált pontoknál még korántsem állunk meg. Önkéntelenül is fölvetődik a kérdés, hogy a jelenleg fönnálló, «*profán*», monarchikus állami rendszer helyett, vagyis a «*királyság*» helyett, milyen államformát akar hát a magyarországi szabadkőművesség?

A katolikus sajtónagygyűlésen (1912. jan. 7.) tartott beszédben már rámutattam arra a körülményre, hogy a szabadkőművesség olyan «*világszövetség*», amely a monarchikus államforma helyett, mindenütt a köztársasági államformának csinál lehető propagandát. Akkoriban a szabadkőműves szellemű újságok nehezményelték ezt az állítást. Ma azonban, már

olyan konkrét bizonyítékok állnak rendelkezésemre, amelyek azt bizonyítják, hogy a magyarországi szabadkőművesség sem tesz e tekintetben kivételt. Előttem van a Kazinczy felett valamelyik páholyban tartott «emlékbeszéd». A nyomtatott füzetnek szerzője nincsen megnevezve, valamint az sem, hogy az emlékbeszédet melyik páholyban és mikor tartották. Olyan titkos páholykiadvány ez, amely társaival együtt csak elvéve jut profán kezekbe. Nos, az emlékbeszéd egyhelyütt azt mondja, hogy:

«Nem mondom ezzel, hogy mi szintén a *respublika* felé törekedjünk, vagy hogy az hazánkra nézve előnyös volna. Nem. Lehet eszmét elméletben helyeselnünk, anélkül, hogy *adott viszonyok (!)* közt annak gyakorlati megvalósítását célszerűnek tartanok. *Így én is a legeszményibb kormányrendszernek tartom a republikát*, de hazai viszonyaink közt *még korainak (!)* még lehetetlennek ítélem. Nekünk fájdalom, úgy látszik, *egyelőre* e mostani alkotmányos monarchia is sok a szabadságból. *De jövend idő*, midőn a szabadság, a demokrácia szelleme jobban áthatván a világ népeit, *unokáink* is egy fokkal magasabbra emelhetik a haladás zászlaját».

Ez a szabadkőműves beszéd is olyan, mind valamennyi többi, amely valamelyes kényes és kellemetlenné válható dologról szól. Teli van ravaszsággal és ellentmondással. Ha csak ez a beszéd volna birtokomban és ennek alapján állítanám, hogy ime, a szabadkőművesek jelenlegi hazai viszonyaink közt csak «*korainak*» ítélik a *köztársasági* államforma eljöttét, lényegileg azonban arról elmélkednek bent a páholyban, hogy majd csak «*jövend idő*» mikor «*unokáink*» a «*legeszményibb kormányrendszer*» juttatják érvényre, úgy elembe tartanák a ravasz – ilyes önvédelmi célok végett önönmagának ellentmondó – írást és azt mondanák, hogy ez, határozottan a *köztársasági* államforma ellen szól, mert hiszen tagadásba veszi azt, hogy a *respublika* hazánkra nézve, az «*adott viszonyok közt*», «*előnyös volna*». Az egész beszédnek magja azonban, amely a testvérek lelkében

kétségkívül lerakódik, az, hogy a köztársasági államforma «még korai» – «*de jövend idő*, midőn ... unokáink is egy fokkal magasabbra emelhetik a haladás zászlaját».

Nos, nem is ezt a beszédet tartjuk perdöntőnek annak bizonyítása végett, hogy a magyarországi szabadkőművesség a monarchikus államforma ellen és a köztársasági mellett csinál titkos propagandát. Perdöntőnek tartjuk azonban e tekintetben, a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy ((*hivatalos közlönyét*), a Keletet, amelynek 1911. júliusi számában, *közvetlenül* a 15-ik oldalon idézett részlet után az áll, hogy:

«Ebből a szempontból tekintve tehát, a szó jelentősége abban van, hogy *a szabadkőműveseket* már most a jövő demokrata *respublikába* neveli bele (t. i. a páholy). *Az eljövendő népköztársaság* életét élteni velük már ma s miközben odakünn dühöng az osztályharc: *népek és uralkodók* marakodnak egymás *elnyomásáért*, a szabadkőművesség a páholyokban, a profán világ ez örült zürzavara közepette megteremti és *reális valósággá fejleszti* a profán világtól nem is sejtett új világot, az emberszereteten, emberi mi-voltunk tudatán, a teljes jogegyenlőségen alapuló demokratikus *köztársaságot*...»

«Azért tehát sohase feledjétek testvérek, hogy a páholy nem klub, *nem egyesület* (II), amelybe holmi alárendelt jelentőségű magáncélért járunk *hanem a páholy az eljövendő államrendszer megtestesítője*... Itt nincs korlátlan *uralkodó, gögös hadsereg* és szervilis *papság*...

Ez ellen csak azt lehet felhozni, hogy amit itt előadtam nektek, az inkább a *rendszer* kifejtése, kevésbé fedi a gyakorlatot, mint az elméletet. Ez igaz. *Még nem tartunk ott*, hogy azt mondhatnók, *a páholynak most előadott tevékenysége* és jelentősége olyan következetesen, rendszeresen, tudatosan és erőteljesen domborodnék ki a valóságban, *amint annak*, az elméletnek

megfelelően *lennie kellene*. ... «... minden páholyban több-kevesebb következetességgel a vázolt ... feladatokon dolgoznak...»

Ha a 15-ik oldalon közölt passzust, a Keletből vett legutolsó idézettel összekapcsoljuk – amint ez, a Keletben is, az elsőnek közvetlen folytatásaként következik – úgy egészen világosan áll előttünk, hogy midőn a szabadkőművesség, «*merő opposzió gyanánt a profán állami és társadalmi rendszerrel szemben egészen elütő új önálló állami rendszert*» emleget – akkor tulajdonképpen a *monarchikus államforma ellenére, a köztársasági államformának csinál – formális páholyülésein – tagjai közt propagandát*. Hiszen egészen világosan mondja a Kelet – helyesebben a «Dél» páholyban tartott, *az újonnan felvett szabadkőművesek «kiképzésére»* (!) szolgáló beszéd – hogy a páholy «a szabadkőműveseket már most, a jövő demokrata *respublikába* neveli bele».

A dolog horderejének megítélése szempontjából, talán akkor cselekszünk a leghelyesebben, ha minden kommentár nélkül, itt közöljük a budapesti főkapitánynak 4365–1912. sz. a. kelt következő határozatát:

«Tárgy: Korniczky Dezső és társai budapesti lakosok bejelentik, hogy folyó évi május hó 27-én délután négy órakor Budapesten, a ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkor Ferenc körút 2. szám alatti helyiségében «*az országos köztársasági párt megalakítása, a köztársasági párt programjának megállapítása, a párt alapszabálytervezetének tárgyalása*» céljából gyűlést szándékoznak tartani.

Véghatározat.

Ezt a bejelentést *tudomásul nem veszem, a tervezett gyűlés megtartását betiltom.*

Indokok:

A bejelentett gyűlés a köztársasági párt, tehát egy olyan szervezet megalakítására irányul, melynek *kitűzött és nyíltan bevallott célja a köz-*

társasági eszmék terjesztése. Ezen eszmék terjesztése pedig végeredményében az alkotmányos államformának, az alkotmány egyes intézményeinek *megtámadására*, – tehát az 1878. évi V. törvénycikk 173. §-a által tilalmazott *bűncselekményre vezetne.*

Miután pedig a rendőrhatóságnak az a hivatása és kötelessége, hogy a bűncselekmények elkövetését a rendelkezésre álló törvényes eszközökkel megelőzze, megakadályozza, – a bejelentett gyűlést tudomásul nem vehetem.

Erről *Korniczky* Dezső urat és társait azzal értesítem, hogy ezen véghatározat 15 napon belül a Belügyminiszter Úrhoz föllebezhető. Budapest, 1912. május hó 4. *Boda* Dezső s. k. főkapitány».

Mondom, a dologhoz semmiféle kommentárt nem fűzök. Kérem azonban, hogy vajjon mi jogosítja fel a Magyarországi Symbolikus Nagypáholyt arra, hogy egyes páholyai révén, a köztársasági eszméknek csinál propagandát? Kérem a tisztelt belügyminiszter urat, hogy az egyes páholyok – melyekben tényleg *«köztársasági eszméket»* terjesztettek – ebből a szempontból más elbírálás alá esnek-e, mint a *Korniczky* Dezső úr kérése? A magyar társadalom bizonyára feleletet vár kéréseimre.

* * *

Iskoláinkban mindenütt a királyhűségre, a királyság szent eszméjének lángoló szeretetére neveljük a magyar ifjúságot – bent a páholyban ellenben arra oktatják a neofitákat, hogy ők, mint szabadkőművesek, *szent hittel és dacos keserűséggel esküsznek össze ez ellen a társadalmi rend ellen* és teljes erővel küzdenek az *«összerombolásán»*. Arra figyelmeztetik a neofitákat, hogy őket *«már most a jövő demokrata respublikába nevelik belé»*.

A magyar királyság kilencszázéves múltján, a magyar nép királyhűségén, az uralkodóház jövőjén, a magyar korona szent szimbólumán gázol keresztül az a szabadkőművesség, amely *na jövő respublikába neveli bele»* az álarcos vitézeket. Szégyene

a királyhú magyar nemzetnek, veszedelme dinasztiaínknak, hogy itt ebben az országban, olyan vakondok had működhetik «a titokzatosság» leple alatt, amely saját szavaik szerint: «összeesküszik» a fennálló «állami- és társadalmi rend ellen». Hát hol vannak «állami- és társadalmi» rendünknek őrei, akik ennek a veszedelmes és felforgató politikai aknamunkának gátat emelnének? Hiszen ez a politikai aknamunka, implicite a magyar királyság ellen, a magyar korona ellen, dinasztiaínk ellen, kifejezetten pedig «állami és társadalmi rendünk ellen irányul! A magyar társadalom, a magyar nemzet megkövetelheti a magyar állami és társadalmi rend őreitől, hogy monarchikus államformánknak, állami és társadalmi rendünknek bejelentett «összerombolását» a magyar nemzet érzelmeire, a magyar királyságra, a magyar államiságra, a magyar társadalom békéjére való hivatkozással, megtorolják. A magyar társadalom nem törheti, hogy állami létünk külső formáját, a monarchikus államformát – társadalmi rendünknek pedig lényegét, olyan vakondok-had rombolja össze, mint aminő napjainkban, úgyszólván szemünk láttára, tényleg összerombolta és elpusztította a portugál trónt és a portugál királyságot! A magyar nemzetnek, állami és társadalmi rendünk őreinek, sorompóba kell lépniök a szabadkőműves aknamunka letörésére. A szóba hozott dolog felett szemet hunyni nem lehet. Beszéljünk róla mindenütt, tiltakozzunk ellene gyűléseken, összejöveteleken, a sajtóban; minden rendelkezésünkre álló helyen és alkalommal. Tárjuk fel a szabadkőművességben rejlő veszedelmet *a trón előtt, az uralkodóház tagjai előtt, az egész magyar nemzet előtt!*

Mi a szabadkőműves páholy?

Az a mélyen, a gyökereknél járó veszedelem, amely a szabadkőművesség képében támadja meg fennálló állami és társadalmi rendünket – szükségessé teszi, hogy megvizsgáljuk, hogy a szabadkőművességnek *mint egyesületnek*, milyen berendezkedése teszi lehetségessé a föntjelzett aknamunkát? A kérdésre adott feleletünk kétségkívül megdöbbeneti majd az olvasót. Feleletünkből minden kétséget kizáró módon kiderül majd,

hogy minden páholy, külön-külön államot alkot az államban. Kiderül majd, hogy ámbár a páholyok – az egyesületi élet jogszabályai szerint – *egy Hitesen és közösen* alkotnak egy szervert, *illetve egyesületet*, a Magyarországi Symbolikus Nagypáholyt és így természetesen csak egyetlen-egy közös alapszabályzat értelmében működhetnének, – épen a belügyminiszterileg jóváhagyott szabadkőműves alapszabály értelmében – mindamelllett úgy áll a dolog, hogy *minden páholy* «*saját maga alkotja meg saját szabályát*» (Kelet 1911. 9. szám), amelyet a belügyminiszternek be nem jelentenek. Csak így válik aztán lehetségessé, hogy a páholyok működése, nem a jóváhagyott alapszabályok értelmében és szellemében és nem is *egységes irányban* nyilván meg. A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy «alapszabályainak» 3. §-a szerint ugyanis: A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy-nak «hatásköre kiterjed a magyar korona egész területére; szabadkőművesi páholyokat (fiókegyleteket) vagy egyéb nevezetű szabadkőművesi köröket az országban bárhol alakíthat». Ilyen körülmények közt azonban, az egyesületi életre vonatkozó szabályrendeletek értelmében, a páholyoknak, mint fiókegyleteknek, közös szabályok szerint és azonos céllal kellene működniök és semmiesetre sem alkothatnák meg «saját maguk», külön-külön, *szabályukat*.

Ezzel szemben a szabadkőműves páholyok csak papiroson képeznek egy szervezetet. A valóságban azonban, minden páholy «*teljes autonómiával, minden külső beavatkozás nélkül külön-külön, (!) kormányozza önmagát*» (Kelet 1911. 9. sz.) – olyanira, hogy működésük *más és más irányban, más és más cél (!)* elérése érdekében történik. Ezt a tényt a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy «alapszabályának» és a Kelet egyes közleményeinek egymásmellé állításából bizonyíthatjuk.

A magyarországi szabadkőművesség jóváhagyott alapszabályai *egész terjedelmükben* a következők:

1. §. «A Magyar Nagy-Oriens» és «Magyarországi Jánosrendi Nagypáholy» cím alatt a magyar korona területén eddig fennállott két szabadkőművesi társulat egy társulattá egyesül s mint ilyen a «Magyarországi Symbolikus Nagypáholy» címet veszi fel.

2. §. A M. S. N.-nak célja a szabadkőművesség feladatainak előmozdítása.

A szabadkőművesség filozofikus, filantropikus és progresszív intézmény.

Célja a közerkölcsiség, művelődés és felebaráti szeretet terjesztése és a jótékonyág gyakorlása.

A szabadkőművesség kizár köréből *minden politikai és vallási* kérdést és tagjait a hazai törvények tiszteletbentartására kötelezi.

A M. S. N. szabadkőművesi társulatnak tagja lehet minden becsületes és önálló férfiú, aki a Nagypáholy vagy az általa erre feljogosítandó közegei által az ügyrendben megállapítandó szabályok szerint szabadkőművesül fölvétetett, vagy, ha már szabadkőműves volt, befogadtatott.

3. §. A M. S. N.-nak székhelye Budapest.

Hatásköre kiterjed a magyar korona egész területére; szabadkőművesi páholyokat (főkegyleteket) vagy egyéb nevezetű szabadkőművesi köröket az országban bárhol alakíthat.

Akár a «Magyar Nagy-Oriens», akár a «Magyarországi Jánosrendi Nagypáholy» által alapított, az országban bárhol létező szabadkőművesi páholyok (főkegyletek) a «Magyarországi Symbolikus Nagypáholy»-nak alkotórészét képezik.

4. §. A M. S. N. az országban eddig is létező, úgy az általa ezután alakítandó szabadkőművesi páholyok összességének közgyűlésileg választott központi képviselője.

Tartozik úgy ezen szabadkőművesi társulat *egészét*, mint az alkatrészeit, az ország politikai hatóságával szemben képviselni; elvi kérdésekben a páholyokra nézve irányadó határozatokat hozni, a páholyok működését ellenőrizni és ha azok az alapszabályokba ütköző cselekvényeket követnének el, az alapszabályok és hazai törvényekhez alkalmazkodásra szorítani, esetleg őket feloszlatni; végre az egész országra kiterjedő humanisztikus vállalatokat közvetlenül, vagy a páholyok útján előmozdítani.

5. §. A M. S. N. a maga elnökét, ki a «Nagymester» címét viseli, tagjainak sorából három évről három évre közgyűlésileg választja. A megválasztott elnök neve és lakása a magyar királyi belügyminisztériumnak haladéktalanul bejelentendő.

Minden újabb páholyalakításról, úgyszintén már létező páholyok feloszlataásáról vagy más páhollyal való egyesüléséről a M. S. N. a magyar királyi belügyminiszternek haladéktalanul jelentést tenni tartozik, páholyalakítás esetében a páholy székhelye és elnöke (főmester) nevének kitétele mellett.

6. §. Minden páholy külön címet vesz fel, elnökét saját kebeléből választja és költségeit a tagjai által fizetendő járulékokból s egyéb adakozásokból fedezi.

A páholyokat elnökük képviseli, ki azok cselekményeiért az országos és helyi hatóságoknak felelős.

A páholyok rendes helyiségükön kívül összejöveleteket nem tarthatnak; a helyiséget a páholy működésének megkezdése előtt a páholy elnöke a hatóságnak bejelenteni tartozik.

7. §. A M. S. N. fennállásának tartama időhöz kötve nincsen. Fennáll mindaddig, míg az ország területén szabadkőműves páholy létezik.

8. §. Abban az esetben, ha az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a M. S. Nagypáholyt, vagy annak egyes páholyait a királyi kormány, amennyiben működésének további folytatása által az állam vagy az egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztheti s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszthatja, vagy esetleg az alapszabályok pontosabb megtartására – különbeni feloszlataás terhe alatt – kötelezi.

A

«Magyarországi Jánosrendi Nagypáholy» nevében:
nevében:

Pulszky Ferenc s. k.
Hausdorfer József s. k.

«Magyarországi Nagy-Oriens»
szabadkőműves-egylet

Joannovics György s. k.

2223. szám.
VII. 1886.

Látta a magyar királyi belügyminiszter.
Budapesten, 1886. évi január hó 20-án.

(P. H.)

A miniszter helyett:
Beniczky s. k.

Ennyi az a törvényes alap, amelynek értelmében a magyarországi szabadkőművesség, illetve a szabadkőműves páholyok hazánkban működhetnek. Más belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályuk nincsen. Van azonban ezen alapszabályon kívül egy úgynevezett *alkotmányuk*, *szertartáskönyvük* és több *kátéjuk* – amelyek külön-külön és együttesen adják meg a páholyoknak az igazi szabadkőművesi jelleget. A szertartáskönyvek, különösen pedig a káték, profán ember számára szinte hozzáférhetlenek. Mindazt tehát, amit e fejezet bevezetésében elmondottunk, úgynevezett *alkotmányuk* és «hivatalos közlönyük», a *Kelet* alapján bizonyítjuk. – íme: A *Kelet* 1911. évi 9-ik (júliusi) száma «*A páholyról*» cím alatt a következőket írja:¹

«Főmester testvér! Testvérek! Benjamin testvéreink oktatását akarván folytatni, a páholyról kell szólnunk. Mert a szabadkőművességről általában s némely különös tudnivalókról fölvételük alkalmával eleget hallottak Benjamin testvéreink. Ott szerzett ismereteiket gyarapítani a káték, alkotmány és a szertartáskönyvek lesznek hivatva. De a páholyról eddig nem volt szó. *S könyveink sem adnak teljes felvilágosítást a páholy lényegéről.* Az alkotmány idevonatkozó szakaszait a *neofita hiába olvassa.* Megismerheti belőlük a rideg jogi tételeket, *de azok tartalmát, azt a sajtáságos, minden mástól elütő szellemet, amely e száraz jogi keretet kitölti, vagy kell, hogy kitöltse, megérteni, vagy csak meg is érezni, a tanonc képtelen.* Már pedig nem ismerem a tanoncok kiképzése körül fontosabb feladatot, mint azt, hogy őket a páholy mivoltáról már jó eleve kellően felvilágosítsuk. Benjámijnainknak az első perctől fogva tisztában kell lenniök azzal, hogy a páholy nem kaszinó, a páholy nem klub s nem szórakozóhelyiség... *A páholy*

¹ Ez az az «oktató munka» (Vas Béla testvére), amelyre már az előbbi fejezetben is hivatkoztunk.

egészen más intézmény. Reám tehát most az a feladat hárul, hogy megmagyarázzam Benjamin testvéreinknek: *mi a páholy?* és mi annak jelentősége?»

Itt előre is figyelmeztetek arra *a jogi szempontból* fontos körülményre, hogy a magyarországi szabadkőművesség egyeteme, valahányszor a páholyok működését szóba hozza, mindannyiszor hangsúlyozza, hogy ezt a működést a M. S. Nagypáholy *alkotmánya* szabályozza. Nos, úgy áll a dolog, hogy a szabadkőművesség *alkotmányának* a belügyminiszterileg jóváhagyott «*alapszabály*» csak elenyésző töredékét képezi. A miniszterileg jóváhagyott alapszabályokat egész terjedelmükben közöltem fentebb. Ez a részlet a M. S. Nagypáholy alkotmányában mindössze három oldalon foglal helyet. Azok a szabályok ellenben, amelyek a szabadkőművességet irányítják és amelyek belügyminiszterileg jóváhagyva *nincsenek*, azok összesen 114 nyomtatott oldalra terjednek. Erről az alkotmányról mondja a fent idézett «oktatóbeszéd», hogy *az alkotmánynak a páholy lényegére* vonatkozó szakaszait «*a neofita hiába olvassa*», «*azok tartalmát*», «*minden mástól elűző szellemét*» «*megérteni, vagy csak meg is érezni*», «*a tanonc képtelen*»!

Az egyletek alakulására vonatkozó jogszabályok ezzel szemben megkövetelik, hogy «*az alapszabályok érthetők, világosak*»¹ legyenek. Hogy a szabadkőművesség működését irányító alkotmány – amelynek éppen csak 39-ed része van belügyminiszterileg jóváhagyva – milyen «*érthető és világos*», erre nézve éppen eleget mond a szabadkőművesség «hivatalos közlönye»). Kísérjük hát különös figyelemmel ilyen körülmények közt azt a tényt, hogy valahányszor a szabadkőművesség a páholyok működéséről beszél, mindannyiszor következetesen és kizárólag arra az *alkotmányra* hivatkozik, amelynek aránytalanul nagyobbik fele belügyminiszterileg *nincs is jóváhagyva*. Nem hiszem, hogy az egyesületi életet szabályozó jogszabályok valamelyike is megengedné, hogy bármelyik egyesület működé-

¹ Lásd «A magyar közigazgatási jog» (írta dr. Kmety Károly) 344-ik oldalát.

sét, különösen pedig annak *célját*, a miniszterileg láttamozott és helybenhagyott alapszabályokon kívül még más, titokban tartott szabályok is szabályozhatnák. Egyedül a szabadkőművességnek van meg ez a privilégiuma. Vájjon milyen jogalapon van ez így? De folytassuk ím ezek után a Keletben közölt «oktató munka» alapján annak magyarázatát, hogy: *mi a páholy?*

«Kívülről tekintve a páholy a szabadkőművesség egyik tagjaként jelentkezik. Fiókja a Nagypáholy-nak, vagy – amint az alkotmány (!) VII-ik alaptörvényének 13-ik §-a¹ mondja – «a páholy a symbolikus szabadkőművesség egyik szerve». Mint ilyennek rendkívül érdekes helyzete van a szövetségben. A páholy a Nagypáholy-nak, mint a szabadkőművesség egyetemének alkotmányát (!) megtartani köteles.² De éppen ez az alkotmány *oly kiterjedt jogok és szabadságok* alanyává teszi a páholyt, *amilyenhez foghatót a profán állami, vagy társadalmi szervezetekben nem találhatunk*. Köteles a páholy az alkotmány V-ik alaptörvényének 18., 24. és 41-ik §§-aiban meghatározott járulékokkal a Nagypáholy-nak adózni. Továbbá a VII-ik alapt. 59. §-a szerint «a páholy köteles a munkáknál a Szövetség-tanács által megállapított szertartásokat követni»; a Nagypáholy alkotmányos intézkedéseit teljesíteni (VII. alapt. 102. §.), amelyek főleg szervezeti kérdésekre vonatkoznak.

Ez mindaz, amiben a páholy korlátoltsága, vagy alárendeltsége nyilatkozik. Ennél többel sem a Nag y páholy-nak, sem valamelyes más szabadkőműves főhatóságnak nem tartozik. A páholy az alkotmány VII. alapt. 13-ik §-a szerint «önkormányzati joggal felruházott testület»

¹ Láttuk, hogy a belügyminiszterileg jóváhagyott szabadkőművesi alapszabálynak nincs is, sem VII-ik alaptörvénye, sem 13-ik paragrafus!

² Tehát azt, melynek jóváhagyott része 3 oldal, a többi nem láttamozott része pedig 114 nyomtatott oldalnyi terjedelmű.

Ez a széles autonómia a következőkre terjed ki: «a páholy, mint önkormányzati joggal felruházott testület, saját maga (!) alkotja meg saját szabályát». (!!)

A páholyok «széles» autonómiájából folyó többi következmény jelentéktelen a mi szempontunkból. Azért nem is soroljuk fel őket. Az első pontnál azonban, annál, hogy a páholy «*saját maga alkotja meg saját szabályát*»), egy kissé meg kell állanunk. A belügyminiszterileg jóváhagyott «alapszabály» szerint a páholy tulajdonképpen «fiókegylete» a M. S. Nagypáholynak. Mint ilyen csinálja hát «*saját maga*» «*saját szabályát*». Kérem most már, hogyan lehetséges az, hogy a páholyoknak mint fiókegyleteknek más szabályuk van, mint a M. S. Nagypáholy-nak? Hogyan lehetséges az, hogy minden páholy-nak más és más szabálya van? Hogyan lehetséges az, hogy ezeket a szabályokat senki sem láttamozza?

Az egyesületi életre vonatkozó jogszabályok világosan kimondják, hogy: «*Lényegesen különböző célú egyletek*» (a mi esetünkben a páholyok) «*egy cím alatt*» (a mi esetünkben a M. S. Nagypáholy cím alatt), «*közös alapszabályokkal*» (a mi esetünkben a M. S. Nagypáholy-nak mindössze három nyomtatott oldalra terjedő alapszabályával), «*nem alakulhatnak*».

Ezen jogszabályra való hivatkozás után csak azt kell még konkrété kimutatnunk, hogy az egyes páholyok *lényegesen különböző céllal* működnek. Ezt a körülményt a Progressió (4. száma, 1910.) című szabadkőműves heti-irat bizonyítja.

Szerinte: «A páholy mint patrónus a saját patronázsa alá vett intézmény felé fordítja figyelmének, *munkálkodásának (lj javarését)*». így vette: «a Galilei-kört a Comenius-páholy; a Társadalomtudományi Társaságot, a Martinovich-páholy; a Világot az Eötvös-páholy; a Tanítók Szabad Egyesületét, a Könyves Kálmán páholy» védőszárnyai alá. Ezek után most már világos, hogy például a *tanítók ügyét* szolgáló *Könyves Kálmán* páholy-nak csak nem lehet közös és azonos célja – mondjuk – az Eöfpös-páhollyal, mely egy *napilap ügyét* teszi magáévá. Elvégre egy *napilapnak* ügye csak *lényegesen* más ügy, mint a *tanítók egyesületének* ügye. Ha pedig igaz az, amit a szabadkőművesek

által kiadott Progressiv mond, t. i. az, hogy «a páholy ... a saját patronázsa alá vett intézmény felé fordítja figyelmének, *munkálkodásának javarészét*» – úgy ezzel azt is bebizonyítottuk, hogy például az Eötvös-páholynak lényegileg más célja van, mint a Könyves Kálmán páholynak. Ezt a bizonyítást illetéknép kiterjeszthetjük valamennyi páholyra – miáltal bebizonyítottunk kell tekintenünk azt a tényt, hogy az egyes páholyok (*dényegesen különböző célú egyletek*). Mint ilyenek pedig – az egyesületi életre vonatkozó jogszabályok szerint – nem működhetnek «*egy cím alatt, közös alapszabályokkal*». Már pedig *lényegesen különböző* célok érdekében, tényleg *egy cím alatt*¹ és *közös alapszabályok* szerint működnek.² Működésük tehát ellenkezésbe jut az egyesületi életet szabályozó jogrenddel. De hallgassuk meg erre nézve, a még döntőbb és még súlyosabb argumentumokat. A szabadkőművesség hivatalos közlönye szerint:

«A páholy teljes autonómiával, minden külső beavatkozás nélkül kormányozza önmagát, annyira, hogy a legújabb időben aggodalmat keltett némelekben s kemény bírálat tárgyává tétetett e rendkívül széles autonómia». Majd arról szól a Kelet, hogy akció «indult meg oly célból, hogy e kiterjedt önkormányzati függetlensége és szabadsága a páholyoknak (!) korlátoztassék a központi hatalom és egységesség [11] erőteljesebb érvényesülhetése kedvéért s hogy a páholyok nagyobb függőségbe hozassanak a Nagy páhollyal szemben».

íme, amit főntebb a Progressióra való hivatkozással bizonyítottunk, ugyanazt megerősíti és más úton bizonyítja maga a szabadkőművesség hivatalos közlönye. Egész világos hát, hogy a páholyok *nem egységes célért* dolgoznak; továbbá *teljes autonómiával*» is rendelkeznek, olyannyira, hogy mindegyik páholy «*saját maga alkotja meg saját maga szabályát*». Mind-

¹ A M. S. Nagypáholy címe alatt.

² Helyesebben: a belügyminiszterileg jóvá nem hagyott «alkotmány» szerint.

ezt azonban az egyesületi életre vonatkozó szabályzatok *durva megsértésével* teszik, amennyiben, mint a M. S. Nagypáholy «*fiókegyletei*», csak *azonos céllal* és *közös szabályok* alapján¹ működhetnek.

Már idáig is bebizonyítottam a Progressió és a Kelet alapján, hogy az egyes páholyoknak *külön-külön, más és más céljaik vannak*. És ámbár föltétlen bizonyítékoknak tartom argumentumait, mégsem ezeket tekintem ebben a dologban pertdöntőeknek. Olyan forrás alapján is bizonyítom azt a körülményt, hogy *az egyes páholyoknak más és más céljuk van*, amelyet kétségkívül még Bókay Árpád úr is – a szabadkőművesek «*hatalmas Nagymestere*» is – feltétlenül hitelesnek tart. Nos, a «*Magyarországi Symbolikus Nagypáholy alkotmánya*» (II. alapt. 3. §.) határozza meg, hogy az «*egyes páholyok keletkezése alapításuk indítóokai, külön céljai !!!*», «*a beavatlan sajtóban*» mikor publikálhatóak és mikor nem. Nos ugyebár, maga a *szabadkőműves alkotmány* beszél az egyes páholyok *külön céljairól*. Hogyan működhetnek hát mégis, az egyesületi életre vonatkozó jogszabályok ellenére, «*egy cím alatt, közös alapszabályokkal*»?

De menjünk még tovább. A szabadkőművesség hivatalos közlönye, rögtön a fentebbi idézet után² a következőket mondja:

«E törekvés- (t. i. az autonómia megszorítása) nem jár sikerrel, mert *a szövetség nagyrésze (!) a páholyok ezen szabadságát a szabadkőművesség legföltettebb kincsének, egyik leghatalmasabb oszlopának tekinti s lemondani róla nem hajlandó*».

Nos, ha szabadkőművesség mint egyesület ilyen megbotránkoztató módon ragaszkodik ahhoz, amit az egyesületekre vonatkozó jogszabályaink egyenesen tiltanak, ennek a dolognak elintézése is, egyenesen a belügyminiszter úr jogkörébe tartozik.

¹ Éppen a M. S. Nagypáholyának jóváhagyott «alapszabályai» alapján

² Lásd a 32-ik oldalt.

És még valamit, ami bizonyára minden törvénytisztelő állampolgárt megbotránkoztat.

A Kelet szerint ugyanis a szabadkőművesség *alkotmánya az, amelynek három oldallal szemben 114 oldala belügy-miniszterileg jóváhagyva nincsen!* – «a felsoroltakon kívül még más *jogokat is ad (!)* a páholyak, nevezetesen a VI. alapt. 25-ik §-a szerint *igazságszolgáltatást is gyakorol.*» Oly módon teheti és teszi ezt a páholy, hogy igazságot szolgáltató ténykedésével, egyenesen az állami bíróság fölé helyezi magát. Idevágóan ezeket írja a Kelet:

«A páholy ... igazságszolgáltatást gyakorol oly terjedelemben, hogy törvényszékének bizonyos ítéletei ellen az alkotmány (!) VI. alapt. 11-ik §-a szerint felebbezésnek nincs helye, szabadkőműves ügyekben való vizzálykodás esetén pedig a páholy törvényszékének megkerülését s *állami hatóság jogsegélyének kérését (11)* az alkotmány VI. alapt. 18. §-a *egyenesen szabadkőműves vétségnek jelenti ki*, ily esetben tehát a páholy *kizárólag (!) magának tartja fenn az igazságszolgáltatás jogait*».

Ezek után azt hiszem, hogy a belügyminiszter úr, mint állami törvényeink őre és végrehajtója – de a magyar társadalom is, abban a helyzetben van, hogy tisztán látja a magyarországi szabadkőművességnek azon vakmerő eljárását, amellyel egyes felmerülő esetekben még az «*állami hatóság jogsegélyének kérését*» is vétségnek mondja. Ugyan hol van hazánkban, vagy bármelyik jogállamban még egy olyan egyesület, amely vakmerőségében odáig merne menni, hogy tagjaival szemben *aegyenes vétségnek*» minősítse azt, ha «*az állami hatóság jogsegélyét*» kérni merik. Hát ugyan micsoda vájjon a szabadkőművesség? Talán olyan állam az államban, amelynek törvényei fölötte állanak *állami törvényeinknek*?

Emlékezzünk csak vissza arra a nemrégiben publikált pápai köriratra, amely az egyházi férfiakat arra figyelmezteti, hogy állami hatóság elé való idéztetésüket illetékes egyházi hatóságoknak jelentsék. Milyen éktelen lármát csaptak akkoriban a

dolog kapcsán a zsidókézen lévő újságok. Mért nem lármáznak vájjon a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy VI. alaptörvénye ellen, amelynek 8-ik és 18. §-a egyenesen *megtiltja* a szabadkőműveseknek, hogy bizonyos ügyekben az «*állami hatóság jogsegélyét*» kérjék? Csak azért hallgatnak talán erről a vakmerőségről, mert a szabadkőművesek túlnyomó nagy része a zsidóság köréből rekrutálódik?

A szabadkőművesi alkotmány (VI. alapt.) 8-a így szól:

«A szabadkőművesek közt páholyösszejöveleken történt ... összekülönbözéseket a békebírótság által kell elintéztetni; *ily ügyekben az állami bíróság vagy hatóság jogsegélyének kérésése szabadkőműves vétség.*»

A 18. §. (VI. alapt.) így szól:

«Szabadkőműves vétség» (amelyet természetesen büntetnek is): «szabadkőműves ügyekben való vizzálykodás esetén az *állami hatóság jogsegélyének kérései.*»

Ha figyelembe vesszük még azt a körülményt is, hogy a szabadkőműves alkotmány VI. alapt. 9-ik §-a még a *profán (!!) ügyben való vizzálykodás esetén* is, a *szabadkőműves bíróság* kérését mondja «*kívánatosnak*» – úgy előttünk áll a szabadkőműves prepotencia meg nem engedhető, sőt üldözendő foka. Elvégre, ha a szabadkőművességnek mint egyesületnek megvan az a joga, hogy tagjainak megtiltja «a páholyösszejöveleken történt» összekülönbözéseknek «*állami bíróság*» előtt való jogorvoslását – úgy ez a jog, más egyesülettől sem vitatható el. Hová vezetne azonban az az állapot, ha az országban lévő ezer és ezer egyesület, sorjában, büntetés terhe mellett tiltaná meg tagjainak a fölmerülő összekülönbözéseknek «*állami bíróság*» előtt való elintézését. Ez a körülmény nyilván hatalmas lépés lehetne az anarchia felé. Miért engedik meg vájjon az «*állami bíróság*» negligálását épen csak a szabadkőművességnek? Vagy nem engedik meg ezt nekik sem? Akkor hát hogyan van az mégis, hogy a szabadkőművesség alkotmánya az «előzetes eljárás»-ra, «a főtárgyalás»-ra, «a felelőzés»-re és «a megkegyelmezésre» nézve kötelező törvényeket szab a páholyok számára?

Hogyan van az, hogy a szabadkőművesség «A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy nevében» ítélkezik olyan ügyekben is, amelyek fölött, a megkerülésre kárhozottatott «állami bíróság», «a király nevében» szokott ítélkezni? Hát micsoda tulajdonképpen a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy Magyarországon? Mi adja meg neki és a páholyoknak mint «fiókegyeteknek» a jogot, az itt vázolt fölháborító ténykedésekre? Az a mindössze 8 §-ból álló, belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabály talán, amelyet föntebb egész terjedelmében közöltem?

Ebből ugyan semmikép sem olvasható ki, sem az egyes páholyok által gyakorolt széleskörű autonómia, sem az «állami bíróság» megkerülésének és a szabadkőművesi bíróság föllállításának és működésének joga.

Ezek megállapítása után folytassuk most már újból, a Kelet jelzett «oktató munkája» alapján, annak eldöntését, hogy «*mi a páholy?*» A «Dél»-páholyban tartott «oktató munkát» így folytatja Vas Béla testvér:

«Azt fogom tehát most már fejtegetni, hogy mit művel) (valóban találó kifejezést használ Vas testvér!) a páholy s milyen a benne folyó élet? Bizonyára ti hallottátok már, hogy a páholyok «sok jót tesznek». *A profán világ alig is lud róluk egyebet*, mint hogy a páholyokban játékonyságot gyakorolnak. Hát ebben van *valami* (!) igazság, kedves Benjamin testvérek. A nyomorúság enyhítése csakugyan *részét* (!) teszi munkánknak. A szabadkőművesség filantropikus intézmény is, a páholyokban tehát filantropiát is gyakorolnak, sőt volt idő, amidőn a páholyoknak csaknem összes tevékenységük a jótékonkodásból állt. De profánok és kőművesek egyaránt tévednek, ha azt gondolják, hogy ez a páholyok főmunkája...»

«A szabadkőművesség nem arra való, hogy könyöradományokkal ámítsa az emberiséget, ezt a humanitárius egyletekre bízza, hanem, mint filozofikus és progresszív intézmény, arra törek-

szik, hogy *a profán társadalmi rendszert, mint a boldogtalanság végső okát megszüntesse s helyét a szabadkőműves állami és társadalmi rendszer foglalja el*».

Íme, belezökkentünk már a páholyok vágányaira. Haladunk már rohamosan azon idézetek felé, amelyeket dolgozatom második fejezetében közöltem és amelyek a szabadkőművességnek állam- és társadalomfelforgató törekvéseit bizonyítják. Most már ugyebár a leghitelesebb szabadkőműves források alapján, a szabadkőművesség hivatalos közlönye alapján tudjuk, hogy *mi a páholy?* Most már egészen határozottan tudjuk, hogy a páholyok nem jótékonyági intézmények. A jótékonykodás csak cégéről, csak félrevezetésül kell nekik. A páholyok tulaj donképeni célja: *az állami és társadalmi rendnek «összerombolása»*.

Nézzük már most azt, hogy mivel indokolja a szabadkőművesség felforgató munkájának szükségességét. Erre nézve a következőket mondja a Kelet, illetve a «Dél»-páholyban tartott «oktató munka»:

«A társadalom már régen két részre szakadt. «Az egyik, a kisebbik rész, a nemdolgozó birtokosoké, *a honfoglalóké (!)* s ezek hozzátartozóié a másik, nagyobbik rész a munkás birtoktalanokké, kezdetben rabszolgáké, majd jobbágyoké...» «az előbbieket hatalmas osztállyá szerveződtek, a mindenkori államhatalmat magukhoz ragadták s arra használták, hogy a birtoktalanok tényleg elnyomott osztályát jogilag is leigázzák... így maradt fenn mind a mai napig az osztályuralom, a birtokosok uralma a birtoktalanokon. ... A társadalom pedig mindenütt két ádáz *elleneséges (!)* csoportra szakadt: az uralkodók és elnyomottak, *a gazdagok és szegények osztályára*. E két osztály szakadatlan harcával van tele a történelem. *Sőt a történelem nem is más, mint ez az osztályharc*.

De még ez sem elég – mondja a Kelet – már a legkezdetlegesebb emberben megszületik

az *isteni* eszme. Az osztályuralom kialakulásával kapcsolatosan pedig létrejö az *egyház, mint a szellemi téren uralomra vágyók szervezete*, egy újabb osztály. És parancsokat eszel ki, *amelyekkel gúzsba köti a primitív ember lelkét*».

Lám, milyen derék emberek ezek a zsidó szabadkőművesek! És milyen gonosz emberek voltak azok «a honfoglalók» és ezek utódai! Ezek csak elnyomták és elnyomják a szegényeket. Azok ellenben teletömik majd zsebeinket pénzzel, még a keresztény ember lelkét is felszabadítják majd..., ha eljő «a szabadkőműves állami és társadalmi rendszer». De halljuk csak tovább a szabadkőművesség hivatalos közlönyét:

«Egyház és az uralkodó osztály által monopolizált állam közt védő- és dacszövetség jön létre *az elnyomott, alávetett tömeg, a nép ellen*».

Jegyezzük meg tehát: «az állam» «a nép ellen» dolgozik. Természetes tehát, hogy ilyen körülmények közt a monarchikus államot össze kell rombolni. Így értjük csak meg, ilyen félrevezető magyarázat mellett, hogy miért mondja a szabadkőművesség hivatalos lapja, hogy: «Naponként újra meg újra, szent hittel és *dacos keserőséggel esküszünk össze ez ellen a társadalmi rend ellen*». Így értjük csak meg, ilyen gonosz magyarázat mellett, hogy miért mondja a magyarországi szabadkőművesség, hogy: «*Igenis, összeesküszünk ez ellen a rend ellen s amennyi erőt a V. E. N. E. belénk oltott, annyi erővel küzdünk az összerombolásán*». De vájjon alkotmányos állami életünk őrei is azon véleményen vannak, hogy az egyházzal, «a *nép ellen*» szövetkezett állam valóban elnyomja «a nagy tömegeket» a népet? Úgy véljük, hogy a páholyokban tartott ilyen, az állam és társadalom ellen irányuló *hazug beszédekkel szemben* és magukkal a páholyokkal szemben is, a belügyminiszter úrnak kötelességei vannak!

A «Dél»-páholyban tartott «oktató munka» így folytatja:

«Dolgozzatok tehát mindenfelé azon, hogy *a munkátalan uralkodók* hatalma megszűnjön.

S támogassátok az elnyomottakat... Védjétek őket *az állami (!), társadalmi és egyházi elnyo-*

más (!), elbutítás, kiszípolyozás (!) ellen,... végre is mindenekfelett ne túrjétek (!), hogy a testvércot igazoló uralkodó erkölcs, egyházi és világi tanítás (!) az elméket korrumpálja».

Ilyen bevezetés után jön végre az «oktató munkának» az a részlete, amelyet a második fejezetben egész terjedelmében közöltem – az, mely szerint: «a szabadkőművesség... merő *oppozíció gyanánt (!) a profán állami és társadalmi rendszerrel szemben, egészen elütő (!) új és önálló állami rendszert képvisel.* Ugyebár most már tudjuk, hogy: *mi a páholy?* Ezeknek legtöbbször nem egyéb, mint egy olyan *világszövetség* «láncszeme» (lásd a belügyminiszterileg jóvá *nem* hagyott szabadkőműves alkotmány II. alapt. 12-ik pontját¹), amely *az állami és társadalmi rend ellen, keresztény, vallásos hitéletünk ellen* – amint azt a következő fejezetben bizonyítani fogom – keresztény magyar vérrel megszentelt *történelmünk ellen, ádáz rombolásra és pusztításra összeesküdött.*

Ezek után – hogy megtudtuk már, hogy mi a páholy – nemfmarad más egyéb hátra, mint az, hogy a belügyminiszterileg jóvá *nem* hagyott szabadkőműves «alkotmánynak» egynémely, a szabadkőműves páholyokra vonatkozó pontját, vizsgálat alá vegyük. A szabadkőműves alkotmány II. alapt. 2-ik §-a így hangzik:

«A beavatatlan sajtó útján általában, különösen pedig beavatatlan hírlapokban tilos közölni mindazt, ami a szabadkőműves szertartásra, ismertetőjelekre, szavakra s érintésre,« *szabadkőműves írásmódra* (hát ilyen is van?!) és a nagy-páholyok és a védelme alatt álló *páholyok beéletére (!)* vonatkozik.

Valakinek szabadkőműves voltát, hacsak ő

¹ «A szabadkőművesek szövetsége az emberi nem egyetemlegességén alapulván, az egész emberiségre iparkodik kiterjeszteni a testvéri köteleket, amely a szabadkőműveseket a földszínen egyesíti és ezért tagjait a testvéri érzésnek szóval s jó példával való terjesztésére buzdítja.» «Szépen buzdítja» – mondanám új magyar, zsidó nyelven!

maga nem kívánja, vagy meg nem engedi, még a szabadkőműves sajtóban sem szabad közölni».

Ugyan milyen egyesület az vájjon, amely – ha tényleg alapszabályszerűen működik – «megtiltja» tagjainak, hogy az egyesület (a mi esetünkben páholy) «beléletére vonatkozó» ismertetések bármilyen formában is közöljenek? Ugyan milyen egyesület az, amelynek titkos és titkolt «szabadkőműves Írás-módja» van? Milyen egyesület az, amely jótekonynak, «szereteten alapuló»-nak híreszteli magát és emellett szigorúan titkolja, hogy a szeretetnek ez vagy az az apostola az egyesületnek tagja? Miért mondotta vájjon maga Bókay Árpád úr, a «hatalmas Nagymester», a Kelet 1912. január 15-iki számában a szabadkőműves egyesület tagjairól, hogy: «egyesek elhagyják csatasorainkat, *nehogy elveszítsék kenyereiket, nehogy eljátszák előmenetelüket, vagy hogy elhárítsák a fejük fölött lebegő egyéb károkat, veszedelmeket?»* Hát olyan egyesület a *Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy* (és főkegyesületei, a páholyok), amelynek tagjai «kenyerüket» veszíthetik, «előmenetelüket» eljátszhatják, «károkat, veszedelmeket» szenvedhetnek és mindezt *csak azért*, mert tagjai annak az egyesületnek, amely «*a szeretet alapján áll*» és «*a szeretet nevében*» dolgozik? Ó kérem, aki szeretettel és nyugodt lelkiismerettel dolgozik a köz javán, az emelt fővel és nyílt tekintettel jár az emberek közt. Az nem bujkál, nem titkolózik – és főleg nem félti sem kenyerét, sem előmenetelét; az nem fél sem károktól, sem veszedelmektől, mert a szeretetteljes és a közjóra irányuló férfias tett, semmiféle üldöztetést és veszedelmet nem vonhat maga után! Miért konstatálja hát mégis, maga a «hatalmas Nagymester», hogy a M. S. Nagypáholyok tagsága ezer veszedelemmel jár a páholyok tagjaira nézve? Olyat tesznek talán, ami tényleg veszedelmes? Az állami és társadalmi rendet akarják talán felforgatni? Köztársaságot akarnak talán Magyarországból csinálni? Vallásrombolóak talán? Mindezt titkolóznak talán? Ha tényleg mindezt akarják, úgy valóban titkolóznok kell. De ily körülmények közt, ki is hívják maguk ellen, a királyhú magyar nemzetet; az állami és társadalmi rendhez és a keresztény hitülethez hüen ragaszkodó keresztény magyar társadalmat és hihetőleg a belügyminiszter urat is.

A szabadkőműves alkotmány II. alaptörvénye, 10-ik pontjában, azt mondja, hogy:

«a szabadkőműves titok, melynek megtartására a szabadkőművesek szövetsége a szabadkőműveseket kötelezi, *csak arra való*, hogy a kölcsönös felismerést lehetővé tegye».

Nem hiszem ezek után, hogy volna emher, aki elhinné, hogy a szabadkőműves titok valóban «csak» erre való. De itt, ennél a pontnál is azt kérdem most már, mi jogosítja föl a szabadkőművességet arra, hogy még a «*páholyok beléletére*» vonatkozólag is a titkosság köpenyébe burkolózzanak? A mindössze 8 paragrafusból álló, belügyminiszterileg jóváhagyott és egész terjedelmében közölt «alapszabály» talán? Ebben szó sincsen a titkosságról. Mi kötelezi hát mégis a páholyokat a titkosságra? Semmi egyéb, mint a nagypáholynak az az «alkotmánya», amelynek csak 39-ed részét hagyta jóvá a belügyminisztérium. Nos, az alkotmánynak jóvá nem hagyott része még azt is megengedi (VII. alapt. 21. §.), hogy:

«a páholy saját szabályát bármikor módosíthatja».

Főntebb részletesen szólottam arról, hogy a páholyok, mint a M. S. Nagypáholy fiókegyletei, csak egyetlen egy, a nagypáholyoknak megadott alapszabály értelmében működhetnek. Ezzel szemben rámutattam arra az anomáliára, hogy mindegyik páholy, saját maga állapítja meg azon szabályait, amelyeket jóváhagyás végett, egyik sem terjeszt a belügyminiszter elé. A szabadkőműves alkotmány legutóbb idézett paragrafusa, minderre rádupláz és még azt is megengedi, hogy a páholy szabályát *bármikor megváltoztassa* – anélkül persze, hogy a szabályzat módosítása az illetékes hatóság elé kerülne. Nos azt hiszem, hogy az a szabályzat, amely *bármikor módosítható*, az nem «szabályzat». Már pedig mindegyik páholy ilyen ((*barmikor*) *módosítható* szabályzat szerint dolgozik, vagyis szigorú jogi értelemben: fix «szabályzat» nélkül működik. így lehetséges aztán, csak az ilyen *fékevesztett szabadosság* révén, hogy az egyik páholy vallásrombolással, a másik az állami rend felforgatásával, a harmadik a fennálló társadalmi rend összerombolásával tölti ki a páholyok titkos «belső életét».

Az egyesületi életre vonatkozó jogszabályok szerint a páholyok, mint a M. S. Nagypáholy fiókegyletei, csak közös céllal és csak közös alapszabályok szerint működhetnek. Saját szavaikból győződtünk meg arról, hogy ők nemcsak az állami jogszabályt dobják sutba, hanem még az *állami és társadalmi rend ellen is összeesküdtek*. Azt hiszem, hogy ezek után tudjuk immár, hogy: mi a páholy.

A magyarországi szabadkőművesség vallásromboló iránya, kapcsolatban nemzeti történelmünk ellen elfoglalt álláspontjukkal.

A Kelet 36-ik évfolyamának első számában azt írja annak szerkesztője, hogy: «semmilyen szabadkőműves irányzat nem foglal állást semmilyen vallás ellen». Ezen állítással szemben Kovács Samu «testvér», az Árpád-páholy tagja, a Kelet ugyanazon számában a következőket írja a magyarországi szabadkőművesség körében legújabban lábra kapott irányzatról:

*«Mikor egész nyíltsággal a vallás és speciell a római katolikus vallás ellen foglal az új szabadkőművesi irányzat állást, amikor a vallás dogmáit, liturgiáját, beléletét támadja, attól a perctől kezdve a nagyközönség szimpátiájára többé nem számíthat. Én magam elmegyek a klerikalizmus elleni védekezés határvonaláig, de semmiesetre sem követem a *katholicizmus elleni küzdelemben az újítókat*».*

Nos, a Kovács Samu kijelentései alapján, nem a «profán» ember szavával, hanem a «testvér» szavával cáfoljuk meg a Kelet szerkesztőjét, dr. Soltész Adolf urat. Sőt azt is megtudjuk a Kovács Samu kijelentéseiből, hogy a szabadkőművesség *«egész nyíltsággal»* és különösen a *római katolikus* vallást támadja.

Soltész Adolf fönti kijelentését nemcsak Kovács Samu, hanem Székely István «főmester testvér» (az Ákác-páholy tagja) sem hagyta megjegyzés nélkül. Ez, a Kelet 36. évfolyamának 9. száma szerint, az Ákác-páholyban tartott munkán a következőket mondta:

«Sajnos, ellentétben a Kelet szerkesztőjének ez évfolyan 6. lapján tett megjegyzésével, hogy «Semmiféle szabadkőműves irányzat nem foglalt állást semmiféle vallás ellen», a *Dél* egyik számában (az 1910. dec. 30-ikiban) «Az atheizmus és a szabadkőművesség» cím alatt *Timár Szaniszló* testvér azt kívánja, hogy – bár az Alkotmány kizárja a vallási és politikai vitát – amint a «világos páholyok» bátran kiemelték a politikai kérdések tömegéből az általános titkos és egyenlő választójogot, úgy emeljük ki a vallási kérdések közül és *terjesszük az atheizmust*, amely «nem egy népnek, de az egész emberiségnek *jövendő irányát van hivatva megjelölni*»...

Természetes, hogy az ilyen *valóban vallásellenes kirohanások* s «harcos testvéreknél» *ezzel összeforrt* megtagadása a *hazaftias érzésnek (új, s a politikai gyűlölet szítása mindenki ellen, aki már valaki és akinek még van valamije... feljajdulásra zúdította némely testvérpáholyunkat)*...

Íme, maguk a jobb belátású testvérek is ellenezőlnak a szabadkőművesség vallásellenes kirohanásainak. A szabadkőművesség vallásromboló törekvéseinek további bizonyítására itt idézzük a *Dél* című páholyújságból a *Timár Szaniszló* cikkének egyes részleteit:

«hirdetik a szabadkőművességen belül, hogy a kőművesség, mint ilyen, nem atheista szövetség... Kérdem: miért ne lehetne kiemelni az atheizmust a vallási kérdések közül? *Hisz ez a kérdés nem egy ország népének, de az egész emberiségnek jövendő irányát van hivatva megjelölni.*

Soha igazán emberi és emberi hivatáshoz méltó erkölcsök nem fognak elterjedni a világban, míg a vallás-erkölcsök dogmái szerint nevelik az iskolán belül és kívül az emberiséget. Mire oktat a vallás? Mennyire a jó és rossz mesgyéjét meg tudja határozni, azt mondja: a jót

azért kell tenni, mert az isten jutalmazza, a rossz-
szat azért kell kerülni, mert isten bünteti. De ha
végigfutunk a világhistória lapjain, megállapít-
hatjuk, hogy soha az ember, az emberrel *cuda-
rabb módon* nem bánt, *mint mikor isten nevében*
tette ezt...

A jó és rossz közt levő különbség felismer-
hetetlenné lett, mihelyt *a végzetes isteneszme* je-
lent meg mögötte...

Igenis: *szabadkőművesi kötelességemnek tar-
tom*, az emberiségnek ily irányban való felvilá-
gosítását és neveltetését...

Nem hinném, hogy még ezek után is akadna em-
ber, aki ne ismerné el, a «harcos» szabadkőművességnek vallás-
romboló irányát. Mellettünk bizonyít a Kelet 1911. dec. 25-iki
száma is, amelyben *Szóllósi Zsigmond* testvér «Az Antikrisztus
katonái» cím alatta következőket írja:

«A világosság, körző, szögmérő az élet jótévő
instrumentumai, a cselekvés jelei, eszközei. Az
Antikrisztus katonái vagyunk, erről a világról és
ezért a világerért... Testvéreim!... Mi hiszünk a
világ megváltásában, az eljövendő jóban, boldog-
ságban – de ez *a megváltás*, ez a boldogság,
csak erről a világról való lehel».

A Kelet 8-ik száma is (1911.) így ír:

«Minden vallás klérusával szembenállónak
vallja magát... a szabadkőművesség és nyíltan
fölveszi a harcot ellenük s folytatni fogja addig,
amíg győznie sikerül».

A Kelet 6-ik száma (1911.) ezeket mondja [*Pollák Illés* test-
vérnek a Nagygyűlésen elmondott ünnepi beszédéből]:

«Egyik gróf azt ajánlja nekünk, hogy tér-
jünk vissza a Krisztushoz.

Melyik Krisztushoz vajjon?... Ahhoz tér-
jünk-e vissza, kinek nevében hazánk vagyonának
egy tetemes részét tartják megszállva? *A keresz-
ténység maga is ma annyira távol esik Krisztustól,*

mint a XX. századnak grófjai a honfoglalásnak vitézeitől, mert ezek, testvéreim, mikor hűségi esküt tettek vezérüknek és a hazát maguk közt felosztották, legalább a maguk véréit itták!»

Annak bizonyítására, hogy mennyire igaza van Kovács Samu «testvérnek» (akire e fejezet elején hivatkoztunk), amikor azt állítja, hogy a «harcias» szabadkőművességnek *vallásellenes* kirohanásai többnyire *összefornak* a *(.hazafias érzésnek)* megtagadásával – álljanak itt a Keletből (1911. nov 10. szám) vett következő részletek:

A klerikálisok «céljaik szolgálatába állítják az iskolát is. Eszközeik: *a hittan és a történelem*. Mindkét tárgy mai tanítása arra való, hogy *megosszák* a gyerekeket, a leendő felnőtteket, s egyik csoportot a másik ellen fölhasználva, hatalmukat biztosíthassák».

Íme, ez és a következő idézet adja meg minden egyéb magyarázat helyett, arra vonatkozólag a fölvilágosítást, hogy jelen fejezetünk címében mért került egymasmellé a szabadkőművesség vallásromboló iránya és a magyar nemzeti történelem.

«A szabadkőművesség önleplezése» című könyvemben külön fejezetben tárgyalom a szabadkőművességnek azon törekvését, amely szerint még nemzeti történelmünket is «szabadkőművesi szellemmel» akarja telíteni. Ezen cél elérésére máris megindult a páholyokban a legerélyesebb akció. Csak az elmúlt napokban történt (1912. március 22-én és 28-án, továbbá ápr. 15-én és 22-én), hogy Szende Pál, Pogány József, Ágoston Péter és Jászi Oszkár szabadkőműves szellemben tartott, sorozatos előadásban oktatták ki, a szabadkőműves szellemű magyar történelemre, a Galilei-kör zsidó tagjait. A szabadkőművességnek ez az akciója egészen új keletű. Csak mostanában vetemedett a szabadkőművesség arra, hogy nemzeti történelmünk tanítását «hazugságnak» bélyegezze meg.

Azt a légbőlkapott félrevezetést, hogy a hittan tanítása szétválasztja, egymásiránti gyűlöletre neveli az ifjúságot, már számtalanszor utasítottuk vissza. Most ott tartunk már, hogy a

keresztény magyar társadalom figyelmét a szabadkőművességnek azon lelketlen és hazafiatlan munkájára kell irányítanunk, amely munka nemzeti történelmünket, nemzeti múltunkat akarja megszentelteleníteni. Úgy tudjuk, hogy nemzeti történelmünk a magyar ifjúságot a nemzeti gondolatban, a nemzeti és hazafias érzésben eggyé és egységessé neveli. Ezt a pszichológiai és pedagógiai megállapítást, kétségkívül tudják a Nagypáholy környékén is. Nem is azért vették és veszik hát üldözőbe a magyar történelmet, mintha arról volnának meggyőződve, hogy az tényleg széjjelválasztja a gyermekeket, hanem egyszerűen azért, mert meg vannak róla győződve, hogy *egységes nemzeti szellem* tölti el a lelkeket. Könyvem említett fejezetében kimutattam, hogy ez az egységes nemzeti szellem a szabadkőművességnek útjában áll, amennyiben ez nekik, amint azt maguk mondják: *«nem célszerű»*. Ezért fogják hát rá történelmünkre – hazug módon – hogy széjjelválasztja az ifjúságot.

Az ő módszerük abban áll, hogy ami nem vág össze elméleteikkel, mindarra, minden lelkiismeretben furdalás nélkül, egyszerűen rásütik a hazugság bélyegét.

A szabadkőművességnek, mint nemzetközi «világszövetségnek», útjában áll az egységes nemzeti érzés, az ezt tápláló nemzeti történelem. Ezért kell nekik a szabadkőműves szellemű történelem, nemzeti történelmünk helyett. De lássuk már most pontosan, hogy mi kifogásolnivalójuk van történelmünkben? A Kelet említett száma (1911. nov. 10.) *Pataki* Béla testvérnek a Comenius-páholyban tartott előadásából a következőket közli:

«A klerikalizmus fegyvere a mai hitoktatás. Ellene küzd a szabadkőművesség. Azonban a történelem ellen, amely az agrár-feudalizmus érdekeit szolgálja, nem. Pedig a történelem mai tanítási formájában nem különb a mai hitoktatásnál, sem céljában, sem hatásában.

A hatéves kis gyermeket először imádkozni tanítják. Az imában elsősorban áldást *kér a királyra (!), a házára (!)* s csak azután szülőjére... Vájjon megérti az a hatéves gyermek az imád-

ságot?» (Itt is biztos, hogy nem az fáj a szabadkőműves zsidónak, hogy a gyermek nem érti meg az imádságot, hanem az, hogy *imádkozik.*) «Vagy tudja, ki a király, mi a haza?... Nem. *De (!)* már itt beléjök csepegtetik a felsőbbségnek és előjárásának tiszteletét, akiket nem ismernek és megértésükről még csak halvány sejtelmük sincs».

Valóban borzasztó bűn mindez, a Pataki testvér és a Comenius-páholy szemében. Az ő izlésüknek az felelne meg tán jobban, ha az iskola a király tisztelete helyett a «hatalmas Nagymester» tiszteletét; a felsőbbség és előjárók tisztelete helyett az apasermészetet oltaná a gyermeki lélekbe...

«Beléjük nevelik – folytatja a Comenius-páholyban tartott előadás – hogy a felsőbbségnek föltétlenül engedelmessé tartsanak (!!), csak azért, mert azok felettük állanak. Megszokják, hogy szépek, jónak és követendőnek csak azt lássák, amit előjáróik megengednek. Kiölik ezzel belőlük természetes *büszkeségüket és magabecsülésüket.*»

Rendkívül jellemző, rendkívül fölvilágosító ez az idézet. Egyenesen rávilágít ez, a szabadkőműves torzkeröcsre, a szabadkőműves anarchiára, melyet még az iskolában is meg akarnak honosítani. Majd így folytatja a jeles előadás:

«Mikor már nagyobbak és fogékonyabbak, de történelmet még nem tanulnak, történelmi dalokat tanítanak, *amelyekben a királyért való önfeláldozás (!), a magyarnak földicsérése (!)* és a nem magyar iránti gyűlölet szítása mellett a vérengzéseket példaként állítják eléjük, hogy a katonaság iránti lelkesedést már ekkor nagyra növeljék bennök. ...Ugyanezt a szellemet pláncsálja a tanulóba a történelem...»

«A *királyért való önfeláldozás*)), úgyszintén «a *magyarnak földicsérése*)) bűn hát a szabadkőművesség szemében. Hát a «hatalmas Nagymesterért» áldozzuk föl tán magunkat? Avagy a

«magyar» helyett a *kazárokat* «dicsérjük fel» talán? De menjünk tovább. A történelem:

«az agrár-feudális nemességet mint a haza legönzetlenebb fiait állítja oda, akiknek minden tettükben a rugó: a hazáért, a nemzetért élni, ha kell, halni. Pedig a hiteles kútforrásokból tudnók kimutatni, hogy az agrár-feduális nemesség *mindenkor* a legönzöbben és a legerőszakosabban érvényesítette a saját érdekeit, *még akkor is, ha ez a szent ügy elárulásával járt...*

Lássuk be, hogy az így megírt történelem tisztán az uralkodó osztály érdekeit szolgálja. Az o *érdekében hamisítják meg és hallgatják el a tényeket, aszerint, amint az nekik hasznos.* Ezt a történelmet tanítják...

Ilyen történelem tanítása után a progresszív eszmék nem találnak befogadásra, vagy csak igen nehezen. (!) *Ez a történelem a progresszív eszméknek ép oly ellensége, mint a mai hitoklataás.* ... Úgy gondolom, hogy a föntiek mindnyájunkat meggyőznek affelől, hogy egy elfogulatlan, hazugságoktól ment, történelmi materialista szellemenben földolgozott magyar történelem megírása a progresszív eszmék harcosainak elsőrendű kötelessége».

Így gondolja azt *Pataki* úr és vele a Comenius-páholy, ahol az ilyen igaztalan és hazafiatlan szellemű előadást minden megtorló visszautasítás nélkül lehetett megtartani. Ezek után ím, azt látjuk, hogy a szabadkőművesség nemcsak «*állami és társadalmi*» rendünket akarja fölforgatni; nem is csak *vallásrombolásra* vetemedik; nem is csak *ősi arisztokratáinkat* rágalmazza meg, de amellet, hogy «*a királyért való önfeláldozást*», «*a magyarnak földicsérését*» is történelmi tanításunk hibájául rója föl – mindamellet egész mai történelmünket, egész nemzeti multunkat megbotránkoztató módon becsmérli.

Vajjon, azon nevek közül, amelyekkel idáig találkoztunk dolgozatomban – melyiknek volt valamikor valamelyes köze a

magyar történelmi múlthoz? A *Szöllősi-ének*, a *Pollák-ének*, a *Pataki-ének* talán, avagy a többiének...? Németországban zsidó ember tanári katedrát sem kaphat, ha történelem a szaktárgya. Nálunk ellenben még történelmünket is az ő szájaizük szerint akarják meghamisítani.

Ezek után már csak egy-két, a Kelet-bőli vett olyan idézetet mutatunk be, amelyek a szabadkőművesi hazafiságot jellemzik, íme, a Kelet 8. száma szerint (1911. június):

«A hazát nem csupán a múlt eseményeiben gyökerező történeti jogok, nem az ezen eseményekhez fűződő kegyeletes tradíciók, a föld rögeit megszentelő, kiömlött vére az ősöknek, bölcsőnk ringása s sírhantunk domborulása tesz hazává, *hanem elsősorban az, hogy a munka minden másnál szentebb törvényének betartásával minden ember megtalálja benne s általa testi és lelki szükségeinek legteljesebb kielégítését, boldogságát*».

Szóval az igények «legteljesebb» kielégítése teszi a hazát hazává. Akinek tehát rosszul mén a sora, akit komoly munka mellett a sors ver... annak nem haza a haza? Úgy látszik a szabadkőművesség hazája a telt gyomor hazája; hazafiságuk a gyomor hazafisága ...

A Kelet 9-ik számában (1911. júl.–aug.) a már említett *Széky* István «főmester testvér» a «harcias» szabadkőművesség alkotásait sorolja elő. így a Reform Klubot, a Szabad Tanítók Országos Egyesületét, a Világot. Azt mondja róluk a többi közt:

«Bár válnának ezek mielőbb a *vallás- és nemzetellenes* szocialista *izgatás* melegágyai helyett azzá, amik lenni akarnának... tényezőivé a kulturális haladásnak».

Ő, mint kebelbéli ember, bizonyára jól tudja, hogy miért vádolja meg ezeket a szabadkőműves «alkotásokat» vallás- és nemzetellenes tendenciával...

A Kelet 11. számában (1911. okt.) ujjongva konstatálja *Bálint* Lajos főmester, hogy:

«... már kevesebb lesz a *hazafias* szólam,

már sűrűn érkeznek a *nemzetközi* vonatkozások, alapítások, gyűlések...

Sajnos, valóban úgy áll a dolog, hogy nálunk is már napról-napra kevesebb a hazafias szólam, a hazafias felbuzdulás... Büszke lehet erre az eredményre a magyarországi zsidószabadkőművesség ...

* * *

Nem akarunk igazságtalanok lenni – még a szabadkőművességgel szemben sem. Konstatálnunk kell e helyütt, hogy a nyolcvan magyarországi páholy közül van kettő, igaz, hogy csak épen kettő, amelynek működését nem nevezhetném destruktív működésnek. Ez a két páholy: a Hungária- és a Nemzeti-páholy. A Hungária páholy például ellenzi a szekularizációt, hibáztatja a Galilei-kör, a Társadalomtudományi Társaság és a Világ irányát. Politikával nem foglalkozik és «a *vallás elleni támadásokat* határozatlan elítéli». Sajnos, hogy ebben az utóbbi dologban a Hungária páholy teljesen egyedül áll. Még a Nemzeti páholy sem teljesen kifogástalan ebből a szempontból. De legalább a tiszta hazafias hang irányítja ezt is...

Határozottan hibáztatjuk azonban mindkét említett páholyban azt, hogy a Magyarországi Symbolikus Nagypáholy *védőszárnyai alatt*, a «Nagypáhollyal való békés barátságban és tétlenül szemlélik, a destruktív irányú páholyok áldatlan működését ...

A szabadkőművesség destruktív munkája a tanítás terén.

A szabadkőművesség teljesen tudatában van annak, hogy egész társadalmi rendünk ellen intézett támadásának sikere legfőképpen attól függ, hogy mennyiben képes destruktív eszméit, az iskolai élet terén érvényre juttatni. Innét van az, hogy teljes erővel az iskolákra veti magát. Számítása és terve egészen reális. Elvégre, ha minden tanítási fokon hatalmába keríti az iskolát, úgy a szabadkőműves szellemű iskolákból kikerült ifjak kész prédái lesznek a szabadkőművességnek.

Jelen soraimmal nem az a célom, hogy azt mutassam ki,

hogy az iskolai tanításban – a népiskolától fel egészen az egyetemig – mennyiben érvényesül tényleg a szabadkőműves szellem. Ezt a szorosán vett pedagógiai kérdést más helyütt tárgyaltam.¹ Ez alkalommal főleg azt vizsgálom, hogy mennyiben érvényesül a szabadkőműves szellem, a szociálpedagógia terén. Főleg azt kutatom, hogy a szabadkőművesség a szabadkőműves internátusok révén, a munkásgimnáziumok révén és a szabadtanítás révén, milyen mérvű eredményeket ért már el.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy még a szabadkőműves-családi nevelésbe is bepillantást nyerhetünk. Erre vonatkozólag a Kelet 11-ik száma (1911. okt.) nyújt némi felvilágosítást. A következőket mondja:

«Gondosan kell ügyelnünk gyermekeink tanulmányaira, hogy tapintatosan és *kellő időben ellensúlygőzhassuk* a gyermek lelkébe csepegtetett felekezeti szellemet... Ne titkoljuk el otthon... gyermekeink előtt szabadkőműves voltunkat, sőt igyekezzünk őket... eszmekörünkkel is megismertetni ...»

Csak így lehetséges azután, hogy egyes tanulók már nyíltan, az iskola padjaiból – a hittan-órák alatt – szembeszállnak a hittantanítással. Csak így lehetséges, ilyen otthoni megfertőzés révén, hogy egyes tanulók már ott tartanak, hogy az iskolában jelentik ki hittanárjaiknak, hogy: «azért nem tanulják a hittant, mert atyjuk nem szívesen látja, ha ezt a tárgyat tanulják», íme, nemcsak a társadalmi-, hanem még az iskolai életben is anarchiát teremt a zsidószabadkőművesség. Hogy itt is zsidószabadkőművességről beszélek, erre a körülményre az jogosít fel, hogy a hasonló esetekben, *kizárólag* zsidó tanulók szerepeltek. Íme így támogatja a szabadkőművesi családi nevelés az iskola munkáját...

¹ Lásd a Kath. Tanáregyesület közgyűlésén tartott előadásomat, illetve a «*Veszedelemes tünetek iskoláinkban*» című broszúrámat, 1911. Úgy-szintén «*A szabadkőművesség önleplezése*» című könyvem megfelelő fejezetét.

A Kelet 10-ik száma (1911. szept.) ezeket írja (Kis gyermekeink szabadkőműves szellemben való nevelése) cím alatt:

«... a szabadkőművesek gyermekeibe nap-nap után sűrű rétegekben rakódik le a tegnapi lélek, tegnapi társadalom, tegnapi hit minden zavarossága.

... *Nekünk ma kell a szabadkőműves nevelés; szabadkőműves gyermekeink számára...* Tízéves korában... már elég érett arra, hogy e pozitív és mindig beigazolt világtól (t. i. a szabadkőművesítől) minden zavaró hatás nélkül megkülönböztesse azokat a relatív valóságokat, melyeket *vallástan* címen meg kell tanulnia...

Kinek 5-6 éves gyermeke van s ennek érdekében e ... nevelés iránt érdeklődik, annak szívesen adom meg a részletes elméleti és gyakorlati felvilágosításokat. Strickerné P. Laura dr.»

Íme így fertőzik meg a szabadkőművesek, már a családi élet keretén belül, még a kis gyermek lelkét is. így nevelik «az új társadalom», az «új állam», «a demokratikus republika» «új magyarjait»... «az 5-6 éves» zsidószabadkőműveseket...

Érdekes az a jellenség is, hogy a Kelet 4-ik száma szerint (1912. márc), «Pozsony Keletén», olyan «mentorbizottság» alakult, amelynek az a feladata, hogy «más városokban élő» testvérek gyermekeit, – «akár fiukat akár lányokat», akik mint tanulók, vagy mint inasok, segédek stb. Pozsonyban tartózkodnak – az ő szellemükben neveljék. Felhívja a Kelet a szülőket, hogy forduljanak bizalommal a mentorbizottság elnökéhez Györök Márton helyettes főmesterhez, nyűg. líceumi tanárhoz, aki a páholy tagjainak sorából mentort fog kijelölni.

Egészen céltudatosan működik hát a szabadkőművesség a szabadkőművesi szociálpedagógia terén...

Nem hagyhatók figyelmen kívül ehelyütt, a szabadkőművesek által létesített internátusok sem. Rövid egy-két év alatt, az ilyen internátusok egész légiója keletkezett, főleg Budapesten – de vidéken is. A dolog hisztorikuma mindössze annyi, hogy mintegy három évvel ezelőtt a «Nagyvárad keletén» működő «László

király» páholyban fölvetették a szabadkőműves szellemben működő, iskolai internátusok alakításának eszméjét.

Itt is, mint a szabadkőművességnél mindenben, gyors tett követte az eszmét.

A Kelet jelentései alapján a következő szabadkőműves szellemű internátusokról van tudomásunk: A *Gerő Ferenc* «testvéréről», A *Faber* Oszkáréről (Kelet, 1911. nov. 10.), a *Pollányi* Lauráéről (Kelet, 1911. szept.), dr. *Klein* Ignácnéjéről (Kelet, 1911. október), a *Gábor* Ignácéről (ámbar ez régebbi keletű; Kelet, 1911. 12.), a *Győrben* fölállított internátusról (a Kelet több száma ír róla; legutóbb a Kelet, 1911. 9. száma), a *Petőfi*-páholy által alapított *főiskolai* internátusról (Kelet, 1912. január 15.), a *Humboldt*-páholy által indítványozott és *Debreczenben* megalkakítandó főiskolai internátusról (Kelet, 1912. febr. 15.).

Pillantsunk be ezek után ezen internátusok szellemi életébe is.

Kezdjük a *győri* internátuson. Erről a következőket írja a Kelet 9-ik száma (1911.július): «Az internátus állami felügyelet alatt áll s igazgatója dr. Kovács Zoltán... Elsősorban testvéreink figyelmébe ajánljuk ezt az intézményt, amelynek vezetése *föltétlenül progresszív szellemű lesz*».

A *Faber* Oszkár «korrepetáló intézetéről» ezeket mondja a Kelet (1911. nov. 10.): «Fáber Oszkár testvér, fővárosi felső kereskedelmi iskolai tanár, akinek igaz *szabadkőműves szellemtől* áthatott széleskörű munkásságát a testvérek jól ismerik, középiskolai tanulók részére... internátust nyitott...» Az *Úttörő* című szabadgondolkodó hetilapban pedig, annak 1911. nov. 5-iki számában maga *Faber* Oszkár írja a következőket: «az a sokat hánytorgatott *valláserkölc*s is mennyire megért már a *leszámlásra!* ...*Tőlem a gyermekek soha nem hallanak egy biztató szót Istenről, vallásról, imádságról...*» Majd így folytatja a tanár úr. «így van ez minden *modern* (!) tanárnál, aki természetesen sokkal őszintébben és sokkal többet is foglalkozik a gyermekekkel, mint a naplopásukat *hazafias és vallásos* frázisok alá rejtő vitézek». Ilyen körülmények közt, a főntemlített nevelőintézet nevelési szempontjairól, kár volna egy szóval is többet írni.

Gerő Ferenc testvér is így ajánlja a Keletben internátusát: «... Legyetek arról meggyőződve, hogy a helyettes apai tisztet s

kötelességet *igaz szabadkőművesi bölcsesség és erővel végzendőn...*»

Az új szabadkőműves generációról tehát gondoskodva van» Nem lesz benne hujja a szabadkőművességnek...

A szabadkőművesség legjelentősebb sikereit kétségkívül a szabadtanítás, illetve a szabadiskolák révén éri el. Jöjjünk tehát mindenekelőtt azzal tisztába, hogy mi a szabadkőművesség a szabadtanítás szempontjából és mi a szabadtanítás lényege? A Kelet szerint (35. évf. 16. szám):

«maga a szabadkőművesség sem egyéb, mint a szabadtanítás iskolája. A *szabadtanítás lényege*, hogy *minden ember azt taníthassa, amit akar s azt a véleményét nyilváníthassa, amelyet akar...* A munkásgimnáziumok támogatása helyes és célszerű is, de elsősorban a *szabad iskola* az, amely ami céljainkat leginkább szolgálja.

Innét van hát az, hogy nálunk a szabadiskolákban *Fényes Samutól Jászi Oszkár*ig mindenki az tanítja, amit épen akar. És nincsen senki, aki ellenőrizné azt, hogy ugyan mit «akar» hát mégis a szabadkőművesség... Sajnos, nálunk a «laissez faire, laissez aller» elv járja...

A Kelet 14-ik száma szerint (1911. dec. 15), meleg pártfogásra talált a Martinovics-páholyban azon *Úttörő*-iskola is, amely egy év leforgása alatt, mintegy negyven városban fertőzte meg a kritikátlan tömeg elméjét.

A Kelet 15. száma szerint (1911. dec. 25.), a *Galilei-páholy* egyhangúan fogadta el a II. kerületben létesítendő munkásgimnázium fölött «az anyagi és erkölcsi patronátust». Hasonlóan áll a dolog Szegeden és még igen sok más városban is, amelyekben épen munkásgimnáziumok működnek. Így oltja hát belé a szabadkőművesség, eszméit – épen a szabadiskolák révén – a legkritikátlanabb tömegekbe. Ilyen célból működik Aradon az «Aradi Szabadgondolkodók Egyesülete»; Eperjesen a «Martinovics-kör»; Kassán a «Bassányi-kör»; Nagyváradon a «Darwin-kör»; Szegeden a «Ferrer-kör»; Temesvárott a «Temesvári Szabadgondolkodók Egyesülete». Ilyen célból alakulnak meg a Kelet híradása (1912. márc. 31.) «a közeljövőben... a győri, debre-

czeni, komáromi és mármaroszigeti fiókegyesületek is». Ilyeténkép maholnap már az egész országot aláaknázták a zsidószabadkőművesség. Laisser faire, laisser aller...

A tömegek megrontásában, semmi sem bizonyítja jobban a szabadkőművesség lelkiismeretlen, gonosz munkáját, mint a Keletnek 1912. márc. 31-iki száma. Nos, a Kelet szerint, mostanában ünnepelték a Könyves Kálmán páholy negyvenéves főnnállásának ünnepét.¹ Az ünnepségen ott volt maga a «hatalmas Nagymester» is. Itt, az ő jelenlétében, az ő füle-hallatára tartott Somogyi Béla, fővárosi tanító, a *((Könyves Kálmán páholy és az egész szabadkőművesség föladatáról))* – előadást. Azt a kérdést fejtegette, hogy:

«minő szerepe lehet a szabadkőművességnek az új Magyarország megalapításáért folyó harcban.» Szerinte e föladat...: *((elégedetlenséget kelteni azokban, akik nincsenek tudatában elnyomott helyzetüknek ...))*

Ennél a mondásnál lelketlenebbre, emberietlenebbre alig bukkantam a szabadkőművesség írásai közt. Elégedetlenné akarja hát tenni a szabadkőművesség az egyes embert, az egész társadalmat! És ugyebár azután, ha mindenki zúgolódik már, ha már mindenki elégedetlen és ha a szabadkőművesség még ennél is jobban elégedetlenné tette az embereket, akkor majd előbújnak a rejtekhelyekből a szabadkőműves fő- és nagymesterek és ujjongva mondják majd, hogy íme: megteremtették azt az új Magyarországot, ahol a zavarosban bőségesen lehet halászni...? Így tettek az XVIII-ik századik végén Franciaországban. A jelen napjainkban Portugáliában... Csak emberi fúriák, csak "•a rombolás Qrdögei mondhatják az elégedetlenség tudatos fölkeltését: elérendő céljuknak és föladatuknak... íme azok, akik a szeretet alapján állóknak mondják magukat, azok tüzik ki célul maguk elé, az elégedetlenség fölkeltését...

Bárbár és lelketlen egy gondolat! Ennek elérése végett

¹ Az ünnepelés összes szereplői ezek: Pollák Illés, Faragó Vilmos, Mezei Mór, dr. Reich József, Pimitzer Alajos és Somogyi Béla. Szóval mind: zsidószabadkőműves!

valóban nem kell egyebet tenni, mint a zsidó sajtóban, gyűléseken, a szabadiskolákban napról-napra a grófok, a papok, az urak ellen... az egyház ellen, a militarizmus ellen, a társadalmi rend ellen... igazgatni – mindezt kitartóan és következetesen csak néhány éven át kell megtenni és a szabadkőművesség ezentúl már, az elégedetlenség tengerében játszva érheti el további céljait...

A Kelet 4-ik száma (1912. márc. 31.) arról tanúskodik immár, hogy a szabadkőművesség a nagy tömegek fölzaklatásához haladéktalanul hozzá is lát. Mi sem természetesebb, hogy *a tanítás és fölvilágosítás* hazug ürügye alatt akarja a nép legszélesebb rétegeit, épen «a parasztságot» céljainak megnyerni.

A Kelet szerint Lóránd Jenő testvér az Archimedes-páholyban tartott 1912. márc. 17-én «A szabadgondolkodó mozgalom támogatása» címen, előadást.

Előadásában elmondja, hogy a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesülete egy olyan akció megindítását vette programmba, «amely nem a polgárság köréből toborozna híveket, hanem a népesség nagyobb rétegéből: *a parasztság köréből...* A parasztság szervezése s törekvéseinek beállítása a fejlődés útvonalaiba, a szabadgondolkodóknak is föladata, amelynek megoldására az egyetlen kínálkozó módszert, *a szekularizációt* kell megragadniuk. A szekularizációs propaganda ügye, ma már túl van a reménytelenség stádiumán. Ma, midőn az országban itt is, ott is magukat szabadgondolkodóknak nevező parasztok tömörüléséről hallunk hírt, elérkezettnek kell látni az időt egy nagyszabású, erélyesen vezetett szekularizációs propagandára. Az egyesület ennek megvalósítását a következőképen tervezi: Pályázatot hirdet egy, a parasztság nyelvén írott kis füzetre, amely világosan és röviden mutatja meg, *hogymit várhat a föld népe* a szekularizációtól. Ezt a füzetet több száz-ezer, esetleg milliónyi példányszámban terjeszteni fogja a nép körében a fönt említett *szabadgon-*

dolkodó parasztok útján, kiket esetleg kisebb anyagi támogatásban részesít. Számít továbbá a meglévő paraszt- és földmunkás-szervezetek közreműködésére, a haladó szellemű tanítókra s a Galilei-kör vidéki tagjaira, akiket egy *agitációs-kurzusban* fognak a vidéki propagandára *kiképezni (!)*... Az erjesztő szerepre, az értelmiséget szabadgondolkozó szellemre nevelni az a testület hivatott, amely rátermettségének már számos jelét adta...: *a szabadkőművesség testülete*».

Tehát «a haladó szellemű tanítókat», a «Galilei-kör tagjait» agitációs-kurzusban fogják kiképezni, hogy az elégedetlenség fölkeltését derekasan végezhessék! Még megérjük, hogy a szabadiskolákban kiképezett «szabadgondolkodó parasztok» kaszákkal argumentálnak majd, a zsidószabadkőművesség iskolájának «igazságai» mellett...

A szabadkőművesség titkos politikai működése.

Láttuk, hogy a M. S. Nagypáholy alapszabálya megtiltja a páholyoknak, hogy vallási és politikai kérdésekkel foglalkozzanak. Ha a szabadkőművesség ezen tilalommal szemben, mégis politikai kérdéseket feszeget, úgy nyilván csak *titokban*, avagy az alapszabályok *megkerülésével* teheti ezt. A Dél című páholyújság a következőket írja a szabadkőművesség politikai ténykedésére vonatkozólag:

«Ami a politikai kérdések tárgyalásának kirekesztését illeti, az *pium desideriumnál* nem egyéb. Az általános, titkos és egyenlő választójog eszméje *kétségkívül az aktuális politikai kérdések közé tartozik*. Mindamellet a páholybeli és páholyközi *diskusszió tárgyai közt elsőrangú helyet foglal el*. A kőművesség majoritása tisztában van vele, hogy egy ország jövő alakulását jelenti ez a kérdés... hogy a kőművesség el nem zárkozhatik előle *akárhogyan rendelkez is az alkotmány*».

Ezen idézetből egészen nyilvánvaló, hogy a szabadkőművesséft rá sem hederít az alapszabály, avagy a szabadkőműves alkotmány tilalmára. Kitűnik ez a Kelet 14-ik számából is (1911. dec. 15.), amely ezekben közli a páholy munkák programját:

«A *szabadságjogok kodifikációja* (gyülekezési, egyesületi és sajtószabadság) – Prometheus-páholy. *Közigazgatás* – Március-páholy – *Nemzetiségi kérdés* – Martinovics-páholy. *Adópolitika* – Petőfi-páholy. *Adópolitika és önálló vámterület* – Martinovics-páholy. *Jogi szociálpolitika* – Könyves Kálmán páholy. *Közgazdasági szociálpolitika* – Comenius-páholy».

Ennél azonban még tovább is megy a szabadkőművesség. A Kelet 16-ik száma szerint (35-ik évfolyam) a Demokratia-páholy egyik munkáján még az is szóba került, hogy hogyan lehetne a szabadkőműves eszméket a *törvényhozásban* érvényesíteni. Erre nézve a következőket mondja a Kelet:

«vitassuk meg az egész komplexumát azoknak a kérdéseknek, amelyek a szabadkőművességet a *törvényhozással való vonatkozásban* érdeklik, vitassuk meg az eljárás módjait és azokat a módokat, amelyek alkalmasak volnának *eszméinknek a törvényhozásban való rendszeres érvényesítésére*».

Egészen nyilvánvaló hát, hogy a páholyokban, az alapszabály egyenes tilalma ellenére, behatóan és egészen rendszeresen vitatnak meg politikai kérdéseket. A szabadkőművesség mindössze csak azzal nyugtatja meg lelkiismeretét, hogy a politikai kérdéseket a titokzatosság leple alatt tárgyalja. A Kelet szerint ugyanis (1911. szept.):

«a régi rend konok őrei és féltékeny hatalmai kéjes örömmel és megriadt elszántsággal üldözik az új élet megalapozóit ... ezért van *szükségünk a titokzatosság ... leplére*».

Megdöbbentő jelenség az is, hogy a Kelet szerint (1911. szept.) a Wien-ben megjelenő «Der Zirkel» című szabadkőműves hetilap arról ír, hogy:

(*Moroiu* Konstantin, a *romániai* nemzeti nagypáholy és a *Suprême Conseil* nagymestere, *Aradon* és *Lúguson román nemzetiségű páholyokat alapított* – amelyek már.... dolgoznak is, hogy továbbá hasonló alapítások *Nagyszebenben és más erdélyi városokban is* folyamatban vannak»

Épen csak az kellett még, hogy hazánkban, külföldről irányított *irredentisztikus, nemzetiségi* páholyokat is állítsanak fel az álarcos páholylovagok... A titokzatosság leple alatt elképzelhetlen pusztítást, mérhetlen akadályokat gördíthetnek ezek a *nemzetiségi, irredenta* páholyok, a magyar nemzeti állam további kialakulása elé. Nem kell ehhez semmi egyéb, mint a szabadkőműves ideálnak: a semmiféle feltételhez nem kötött, általános, titkos választásnak életbelépte – továbbá az *irredenta* páholyok erélyes akciója – és befellegzett a magyar szupremáciának... Hogyan tűrheti meg vájjon a belügyminiszter úr, hogy idegen országból való, jött-ment emberek, *titkos és magyarellenes politikai egyesületeket* alapítsanak, legjelentősebb vidéki városainkban?

Már a Kelet 2-ik számából (1910. febr. 1.) kapunk hírt arra nézve, hogy:

«a *határszéli páholyok működését a hatóság kifogásolta*, azonban kitünt – mondja a helyettes nagymester – hogy az *irredentista* zugpáholyok működése esett kifogás alá».

Egészen nyilvánvaló e rövid híradásból, hogy a szóbanforgó *határszéli* páholyok *hazafiatlanok és politikai irányúak*. Hogy a helyettes nagymester, affölötti haragjában, hogy a határszéli páholyoknak a rendőrséggel gyúlt meg a bajuk, *zugpáholyoknak* nevezi ezeket, továbbá az a körülmény, miszerint kijelenti, hogy azok tagjaival *semmiféle összeköttetésük nincs, (!)* mindez semmit sem változtat a határszéli páholyok *irredenta, tehát hazafiatlan voltán*. De nézzük csak tovább a dolgok folyását.

Néhány hónappal később azt írja a Kelet, hogy:

«Nem találkozik a Nagypáholy helyeslésével... ha egyes testvérek szóval vagy írásban

magyar és határszéli testvérek között különbséget tesznek. Mindnyájan egyenlőjogú és egyenlő kötelességeket vállalt tagjai vagyunk a Magyarországi Symbolikus Nagypáholyoknak *s a határszéli testvéreknek irántunk táplált testvéri* érzése és Nagypáholyunk érdekeit mindig szemelőtt tartó bölcs tapintata *minden elismerésünkre tarthat igényt*».

Elég rövid időre tagadta hát meg a nagymester helyettese, illetve a «szövetségtanács» az *irredenta nemzetiségi* páholyokkal az összeköttetést. Kitűnik ebből a dologból még az is, hogy már a *Moroiu* Konstantin páholyalapítása előtt is léteztek nemzetiségi páholyok hazánk területén. *Moroiu* úr ezeket bizonyára keveselte és úgy látszik, hogy ott alapíthatott titkos oláh irredenta páholyokat, ahol épen akart. Szomorú fényt vet ez az egész körülmény, a magyar hatóságok aluszékonyosságára és nemtörődömségére.

De más szempontból is élénk figyelmet érdemelnek a nemzetiségi, határszéli páholyok. A Kelet 1911. április 15-iki száma, ugyanis seregszemlét tart Európa országainak szabadkőművesei fölött. Például: «*Portugáliában* 3000 igazán cselekvő szabadkőművest számít *szövetségünk*» (!!) – mondja a jelentés. Majd így folytatja:

«Ezzel szemben Magyarországon 5639 szabadkőművesről szól legutolsó kimutatásunk...
Az úgynevezett határszéli páholyok e számból közel 1000 testvért foglalnak le ...»

Látjuk tehát ebből a jelentésből, hogy a *nemzetiségi* páholyok nagyon is tekintélyes számú nemzetiségi embert ölelnek föl. Elképzelhetjük most már, ezen számadatok alapján, hogy a hazánk területén működő irredentista páholyok milyen mérvű veszedelmet rejtenek magukban. Hiszen mindegyik ilyen páholytag, a nemzetiségi eszmének titkos ágense ... a hazának titkos ellensége. Hiszen a nagymester helyettese jelentette a szövetség-tanácsnak, hogy a határszéli páholyok: «*irredentista zugpáholyok*». Elképzelhetjük most már, hogy ezekben az irredentista zugpáholyokban milyen a politikai élet – különösen ha arra gondolunk, hogy még a magyar páholyokban is milyen fék-

telén izgatás folyik az *«állami és társadalmi rend ellen», történelmünk ellen, vallásunk ellen, monarchikus államformánk ellen...*

Ilyen körülmények közt írja maga *Bókay Árpád*, a «hatalmas Nagymester», a Kelet 1912. január 15-iki számában, hogy

«legyen rajta a szabadkőművesség, hogy minél hamarabb «legalább 100» páholya legyen a szövetségnek, «10.000 buzgó, szabadkőművesi értelemben jól kinevelt, aktív taggal: *ez legyen vágyaink, terveink, munkásságunk legközelebbi célja*. Ha egyszer ezt elértük, akkor nem féltek én senkit sem közülnk; erősek leszünk, mert akkor oly közvélemény fog hátunk mögött állani, amellyel számolnia kell majd mindenkinek» – Sürgős ügyről van szó. Az idők alighanem rosszabbodni fognak a magyar szabadkőművesség feje fölött *«a közel jövőben»*.

Sejtjük, hogy a «hatalmas Nagymester» mire gondol. Nos, bár úgy volna, hogy az uralkodóház is belátná azt a veszedelmet, amelyet rája nézve, a szabadkőművesség magában rejt.

Ne várjuk meg azonban, azt a bizonyos *«közel jövőt»* – amelyre a nagymester gondol. Tárjuk föl azonnal királyunk előtt, az uralkodóház tagjai előtt, a szabadkőműves veszedelmet, *állam- és társadalomfelforgató törekvéseiket* Ne gondolkodjunk úgy, mint egyetemünk egy tanára, aki egyik cikkemre – amelyben a vezetése alatt álló egyesületben dülő szabadkőműves aknamunkára figyelmeztettem – azt írta válaszképen, hogy: mi közünk nekünk az ő Haladás-Tagadás nevű páholyaihoz! *A szabadkőművesség vallásrombolásához, történelmi hamisításaihoz, állami és társadalmi rendünk «összerombolásához», az ő «demokratikus köztársaságukhoz», az ő minden térre kiterjedő destruktív munkájukhoz, minden magyar embernek köze van!* De nemcsak közünk van az ő egyetemleges rombolásukhoz – hanem kötelességeink is vannak a szabadkőműves titkos aknamunkával szemben! *Szent és hazafias kötelességeink!*

Fogjanak össze velük szemben főpapjaink, arisztokratáink, egész társadalmunk!

Beszélgünk, gyülezzünk, írjunk az ő romboló munkájukról szünetlenül – illetékes köreinkben is kiformalódik majd az a tiszta tudat, hogy nekik is *szent és hazafias* kötelességük van a szabadkőművesség destruktív, nemzetrontó működésével szemben!

Mindezek után bizonyára kíváncsian várja a magyar társadalom, a nyílt interpellációra adandó belügyminiszteri választ.

Nyílt és fölemelt sisakkal álltam ki – a szabadkőművesség ellen – a küzdőtérre. Vallásos és hazafias, magyar érzésem serkentett a küzdelemre!